

Բրիտանիա «Բայիտա»-ի կողմէ յարձակումի «Իսկական եւ յուր» սպառնալիք մը կը դիմագրաւէ, յայտնած է ներքին գործոց նախարար Տէյվիտ Պլանքթը երէկ խորհրդարանին:

Ան մերժած է ընդդիմադրութեան պահանջներուն գոհացում տալ, ինչ կը վերաբերի սպառնալիքին իսկական բնոյթին՝ յայտնելով, թէ յարմար չէ խօսիլ Լոնտոնի «Հիթթո» օղակայանին եւ այլ վայրերու մէջ առնուած ապահովութեան միջոցառումներուն մասին:

«Գիտենք, որ «Բայիտա» պիտի փորձէ մեզմէ մարդկային պոտենցիալ եւ մեզի նիւթական վնաս պատճառել, ըսած է ան:

Միւս կողմէ, Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը երէկ պոլիտեքոնոմիկ խորհրդին ղեկավարութեան նախագահ Մարքի մէջ տեսակետներու «յաւելեալ» վտանգ կը դիմագրաւէ: Անիկա այս յայտարարութեան գծով որեւէ պատճառ չէ տուած:

Ստիկանութիւնը երէկ «Հիթթո» օղակայանին մէջ 2 կապակածելի ձեռքարկած է՝ «Իրբն» նախագոյնութիւնը:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻ ՎԵՐԱԴԱՐՉԱԻ ՊԵՅՐՈՒԹ

Շիրաք կ'ընդունի Հարիրի

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի, որ կը գտնուէր Ֆրանսա եւ ուր ենթարկուած էր վիրաբուժական գործողութեան մը, երէկ վերադարձաւ Պէյրութ: Նախքան մեկնումը, Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաք Փարիզի մէջ ընդունեց վարչապետը, որուն հետ քննարկեց շրջանային վերջին իրադարձութիւնները՝ արձանագրուած նորագոյն զարգացումներուն լոյսին տակ:

ԼԱՅՆԱԾԻՐ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՅՍՐՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ԵՒ ԿԱԶԱՅԻ ՄԷՋ

ՆԱՊԼՈՒՍ, 13 (ԱՅՓ).- Իսրայէլեան ուժերը աւելի քան քսան պաղեստինցիներ ձերբակալեցին Այսրյոյ դանանի եւ Կազալի մէջ գործուած ներխուժումներու ընթացքին: Բանակին մէկ բանբերը յայտնեց, որ Չորեքշաբթիին Հինգշաբթի լուսցող գիշերուան ընթացքին իսրայէլեան ուժերը 17 հոգի ձերբակալած են: Անոնց կարգին են Համասի եւ Իսլամական ժիհադի անդամներ: Աւելի ուշ, ձերբակալուած են նաեւ Է.Ֆ. Տէ. Էլ. Փէ. Ի. հինգ անդամներ, որոնց կարգին են շարժումին կեդրոնական խորհուրդի երեք անդամներ:

Պաղեստինեան ապահովութեան ազդեցիկները հաղորդեցին, որ ժենիւնի մէջ, իսրայէլեան ուժերը պաշարած են շէնք մը, ուր ձերբակալեցին երկու պաղեստինցիներ, որոնցմէ մէկը ոստիկան մըն է: Իսկ Նապլուսի մէջ տեղի ունեցած բախումի մը վիրաբուժուած են երկու պաղեստինցիներ եւ երկու ուրիշներ այլ ձերբակալուած: Անոնցմէ մէկը «Աքսայի Նահատակներու Փաղանգներ»ն է:

Միւս կողմէ, Իսրայէլի օդային ուժերը հաղորդեցին, որ կառավարութիւնը պատրաստած է պաղեստինցիներու հետ զինադուլ մը հաստատելու ծրագիր մը, որ պաղեստինցիներուն պիտի փոխանցուի յառաջիկայ քանի մը օրուան ընթացքին:

Քաղաքական գետնի վրայ, Շարուն կը շարունակէ խորհրդակցական հանդիպումներ կուսակցութիւններու ղեկավարներու հետ, կազմելու համար Իսրայէլի նոր կառավարութիւնը: Ան տեսակցութիւններ պիտի ունենայ Աշխատաւորական կուսակցութեան ղեկավար Ամրամ Միցնայի եւ ոչ կրօնական Շինուրի կուսակցութեան ղեկավար Թոմի Լափիտի հետ: Լափիտ իր կարգին հանդիպում մը պիտի ունենայ Միցնայի հետ՝ համոզելու համար զայն, որ մաս կազմէ Շարունի առաջարկած կառավարութեան: Միցնա սակայն կը պնդէ, որ իր կեցուածքը փոփոխութիւն չէ կրած, եւ թէ կը մերժէ Շարունի ղեկավարած դահլիճի մը մաս կազմելը:

Մ. Ի. ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԸ ԹՈՒՐԶԻՈՅ ԴԵՄ ՎՃԻՌ ՄԸ ԱՐՉԱԿԵՑ

ՍԹՐԱՉՊՈՒՐԿ, 13 (ԱՅՓ).- Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական Ատեանը Հինգշաբթի օր Թուրքիոյ դէմ վճիռ արձակած է, իսլամական նախկին Բարձրութիւն կուսակցութեան վերաբերեալ:

Վարչապետ Ապտուլլա Կիլ եւ Արդարութեան եւ Բարգաւաճման կուսակցութեան ղեկավար Թայիփ Էրտողան անդամ եղած են վերոնշեալ կուսակցութեան, նախքան անոր գործունէութեան ապօրինի հռչակումը:

Բարձրութիւնը եւ անոր նախկին ղեկավարներէն երեքը գանգատած են Եւրոպական ատեանին, թէ կուսակցութեան դէմ Անգարայի արեւելք կը բռնաբարէ իրենց իրաւունքները, ինչ

ԻՐԱՔ ՄԻՋՑԱՄԱՔԱՄԱՍԱՍՈՒՆ ԸՐԹԻՈՒՆԵՐ ԶՈՒՆԻ

Կ'ԸՍԵ ԹԱՐԷՔ ԱՉԻՉ

Պլէր եւ Հաուըրտ

Իրաքի փոխ վարչապետ Թարէք Ալիլի երէկ հերքեց, որ Պաղտատ ունի միջցամաքամասային հրթիռներ, որոնք կը խախտեն Ապահովութեան Խորհուրդի թիւ 1441 որոշումը:

Ալիլի, որ կը խօսէր Հոնոլուլուի մէջ, ուր այսօր տեսակցութիւն պիտի ունենայ Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապին հետ, կարեւորութիւն չընծայեց այն լուրերուն, ըստ որոնց՝ Միացեալ Նահանգներ եւ Բրիտանիա յաջողած են գտնել պատերազմ արդարացնող պատճառ մը: Ալիլի շեշտեց, որ Պաղտատի ունեցած հրթիռները Ապահովութեան Խորհուրդի որոշումներուն շրջագիծէն դուրս չեն գար եւ չեն խախտեր ապահովման պարտաւորութիւնները, որոնք հաստատուած են Ապահովութեան Խորհուրդին կողմէ: Ալիլի ըսաւ նաեւ, որ Իրաքի հրթիռները

չափազանց արագ չեն, եւ թէ անոնց հաստատութիւնը հեռու չէ:

Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէր, որ կ'ընդունէր Աւստրալիոյ վարչապետ ձոն Հաուըրտը, յայտնեց, որ Պաղտատ Ապահովութեան Խորհուրդին քանակութիւն մէկը խախտած պիտի ըլլաւ, եթէ հաստատութիւնը, թէ իսկապէս ունի միջցամաքամասային հրթիռներ, որոնց հաստատութիւնը 150 քմ. է:

ԱՆՍՈՎԻՔԻ գլխավոր քննիչ Հանս Պլիքս այսօր Ապահովութեան Խորհուրդին տեղեկագիր, ուր նշուած պիտի ըլլայ իր կարգին հանդիպում մը պիտի ունենայ Միցնայի հետ՝ համոզելու համար զայն, որ մաս կազմէ Շարունի առաջարկած կառավարութեան: Միցնա սակայն կը պնդէ, որ իր կեցուածքը փոփոխութիւն չէ կրած, եւ թէ կը մերժէ Շարունի ղեկավարած դահլիճի մը մաս կազմելը:

դին կողմէ որդեգրուած որոշումներով: Ան ըսաւ նաեւ, որ «Մուժուտ» եւ «Ճաթի» հրթիռները միայն 10-12 քմ.ով կ'անցնին 150 քմ.ի արտօնուած հաստատութիւնը:

Միւս կողմէ, «Լոս Անճելըս Թայմ» հաղորդեց, որ Պլիքս եւ Մոհամէտ Պարատի Ապահովութեան Խորհուրդին այսօր ներկայացուելիք տեղեկագիրով պիտի հաստատեն, թէ Իրաք ամբողջութեամբ չ'ենթարկուի ապահովման պահանջին: Օրաթերթը աւելցուց, որ նախագահ ձորձ Պուշ կը սպասէ, որ այսպիսի հաստատում մը կատարուի, որպէսզի Ապահովութեան Խորհուրդին անդամները անմիջապէս քուէարկեն Իրաքի դէմ պիւնտրական գործողութեան մը կանխ լոյս տուող որոշում մը:

Գերմանիա եւ Ֆրանսա կ'առաջարկեն Երկարաձգել քննիչներուն կեցուածքը՝ էջ 10

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԱՆԳՐՈՒԵԼԻ ԿԸ ՄԱՅ

Գերմանիա հաստատ կը մնայ Իրաքի դէմ պատերազմ մը մերժող իր կեցուածքին վրայ եւ կը պնդէ, որ Իրաք չէ խախտած ՄԱԿի ապահովման որոշումները:

Վարչապետ Կեր-հարտ Շրէտըրը, որ սուր քննադատութեան կ'ենթարկուի Միացեալ Նահանգներու եւ Եւրոպական կարգ մը դաշնակիցներու կողմէ, խորհրդարանին մէջ արտասանած իր խօսքին մէջ ըսաւ, որ ՄԱԿի քննութիւնները պէտք է շարունակուին Իրաքի մէջ: Ան աւելցուց, որ Ապահովութեան Խորհուրդի թիւ 1441 որոշումը պատերազմ գրգռող որոշում չէ, եւ թէ անիկա չունի բաժին մը, որ անմիջապէս պատերազմի հռչակումը կ'արտօնէ:

Նոյն ոճով խօսք մը արտասանեց նաեւ արտաքին գործոց նախարար Ֆրանքո Ֆրաթինի ըսաւ, որ այսօր տեսակցութիւն պիտի ունենայ Ալիլիի հետ եւ անոր պիտի փոխանցէ յստակութիւն կեցուածքը ժողովրդավար երկիրներուն, որոնք կը պահանջեն Իրաքի ապահովումը:

Իրաքի հրթիռներուն մասին խօսեցաւ նաեւ Իուսիոյ արտաքին գործոց փոխ նախարար Եւրի Ֆետոնով, որ ըսաւ, թէ յայտարարուած հրթիռները արգիլուած չեն, եւ թէ Պաղտատ արդէն իսկ անոնց գոյութեան մասին փոխանցած էր ՄԱԿի: Ֆետոնով աւելցուց, որ ինչպէս որ արտաքին հրթիռները արտօնուած են Ապահովութեան Խորհուր-

դին կողմէ որդեգրուած որոշումներով: Ան ըսաւ նաեւ, որ «Մուժուտ» եւ «Ճաթի» հրթիռները միայն 10-12 քմ.ով կ'անցնին 150 քմ.ի արտօնուած հաստատութիւնը:

Միւս կողմէ, «Լոս Անճելըս Թայմ» հաղորդեց, որ Պլիքս եւ Մոհամէտ Պարատի Ապահովութեան Խորհուրդին այսօր ներկայացուելիք տեղեկագիրով պիտի հաստատեն, թէ Իրաք ամբողջութեամբ չ'ենթարկուի ապահովման պահանջին: Օրաթերթը աւելցուց, որ նախագահ ձորձ Պուշ կը սպասէ, որ այսպիսի հաստատում մը կատարուի, որպէսզի Ապահովութեան Խորհուրդին անդամները անմիջապէս քուէարկեն Իրաքի դէմ պիւնտրական գործողութեան մը կանխ լոյս տուող որոշում մը:

Գերմանիա եւ Ֆրանսա կ'առաջարկեն Երկարաձգել քննիչներուն կեցուածքը՝ էջ 10

Միւս կողմէ, «Լոս Անճելըս Թայմ» հաղորդեց, որ Պլիքս եւ Մոհամէտ Պարատի Ապահովութեան Խորհուրդին այսօր ներկայացուելիք տեղեկագիրով պիտի հաստատեն, թէ Իրաք ամբողջութեամբ չ'ենթարկուի ապահովման պահանջին: Օրաթերթը աւելցուց, որ նախագահ ձորձ Պուշ կը սպասէ, որ այսպիսի հաստատում մը կատարուի, որպէսզի Ապահովութեան Խորհուրդին անդամները անմիջապէս քուէարկեն Իրաքի դէմ պիւնտրական գործողութեան մը կանխ լոյս տուող որոշում մը:

Գերմանիա եւ Ֆրանսա կ'առաջարկեն Երկարաձգել քննիչներուն կեցուածքը՝ էջ 10

Միւս կողմէ, «Լոս Անճելըս Թայմ» հաղորդեց, որ Պլիքս եւ Մոհամէտ Պարատի Ապահովութեան Խորհուրդին այսօր ներկայացուելիք տեղեկագիրով պիտի հաստատեն, թէ Իրաք ամբողջութեամբ չ'ենթարկուի ապահովման պահանջին: Օրաթերթը աւելցուց, որ նախագահ ձորձ Պուշ կը սպասէ, որ այսպիսի հաստատում մը կատարուի, որպէսզի Ապահովութեան Խորհուրդին անդամները անմիջապէս քուէարկեն Իրաքի դէմ պիւնտրական գործողութեան մը կանխ լոյս տուող որոշում մը:

ՏԵՍԱՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՆԱԽԱՏՈՆԱԿԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԲՈԼՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Տեառնընդառաջի խարոյկը կը բոցավառի Անթիլիասի Մայրավանքի շրջափակին մէջ

Երէկ, երեկոյեան ժամը 16:00էն սկսեալ Լիբանանի Հայոց Թեմի բոլոր եկեղեցիներուն մէջ տեղի ունեցան Տեառնընդառաջի նախատօնակի հանդիսարար արարողութիւններ: Հաւատարմութեան մասին կարգ մը դաշնակիցներու կողմէ, խորհրդարանին մէջ արտասանած իր խօսքին մէջ ըսաւ, որ ՄԱԿի քննութիւնները պէտք է շարունակուին Իրաքի մէջ: Ան աւելցուց, որ Ապահովութեան Խորհուրդի թիւ 1441 որոշումը պատերազմ գրգռող որոշում չէ, եւ թէ անիկա չունի բաժին մը, որ անմիջապէս պատերազմի հռչակումը կ'արտօնէ:

Նոյն ոճով խօսք մը արտասանեց նաեւ արտաքին գործոց նախարար Ֆրանքո Ֆրաթինի ըսաւ, որ այսօր տեսակցութիւն պիտի ունենայ Ալիլիի հետ եւ անոր պիտի փոխանցէ յստակութիւն կեցուածքը ժողովրդավար երկիրներուն, որոնք կը պահանջեն Իրաքի ապահովումը:

Իրաքի հրթիռներուն մասին խօսեցաւ նաեւ Իուսիոյ արտաքին գործոց փոխ նախարար Եւրի Ֆետոնով, որ ըսաւ, թէ յայտարարուած հրթիռները արգիլուած չեն, եւ թէ Պաղտատ արդէն իսկ անոնց գոյութեան մասին փոխանցած էր ՄԱԿի: Ֆետոնով աւելցուց, որ ինչպէս որ արտաքին հրթիռները արտօնուած են Ապահովութեան Խորհուր-

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՀԱՂՈՐԳԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԻՐԱԴԱՐՉՈՒԹԵԱՆՅ ԳԾՈՎ

Նախագահ ԿՕՐ. Էմիլ Լահուտ երկ շարունակեց իր հաղորդակցությունները՝ շրջանային պարզամտներուն գծով, արաբ արտաքին գործոց նախարարներու արտակարգ վեհաժողովի նախօրեակին: Վեհաժողովը տեղի պիտի ունենայ Լիբանանի նախաձեռնությամբ, յառաջիկայ Կիրակի՝ 16 Փետրուարին, Գահիրեի մէջ:

Նախագահ Լահուտ ընդունեց տեղեկատուութեան նախարար Ղապի Արիտին, որուն հետ քննարկեց տեղական եւ շրջանային վերջին իրադարձութիւնները եւ անոնց գծով Լիբանանի կեցուածքները:

Արիտի կայտնեց, որ նախագահ Լահուտի հետ քննարկած է նաեւ լիբանանեան ներքին բեմի կացութիւնը բարելաւելու միջոցառումները, լաւագոյնս դիմադրելու համար շրջանային մարտահրաւերներուն:

Հանդիպումին, նախագահ Լահուտ Արիտիի հետ արծարծեց նաեւ էլեկտրականութեան հարցը եւ անոր լուծում պահովելու հեռանկարները:

Նշեալ հարցը նախագահ Լահուտ քննարկեց նաեւ երեսփոխան Աբրամ Շրիայիպի հետ, որ անդրադարձաւ նաեւ Նայիմայի աղբանոցը փակելու հարցին՝ թուելով անոր պատճառած կենսալուրտային վնասները:

ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ ԿԸ ԴՐՈՒԱՏԷ ԵՐԿՐԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՆ ՈՒ ԲԱՆԱԿԸ

Փաղանգաւոր կուսակցութեան ղեկավար Քարիմ Բագրատունի երկ փաղանգաւոր ուսանողներուն ներկայութեան կատարած իր յայտարարութիւններուն մէջ շեշտեց, որ յառաջիկայ Հանգրուանին Լիբանանին եւ շրջանին սպառնացող մարտահրաւերներուն դիմադրելու մեր երթը չ'ամրանար՝ եթէ չուենանք նախագահ գործ. էմիլ Լահուտի նման կարող նախագահ մը եւ լիբանանեան ազգային բանակին նման զօրաւոր բանակ մը, ինչպէս նաեւ Սուրիոյ հետ «գերազանց» յարաբերութիւններ:

Բագրատունի նկատել տուաւ, որ նշեալ եռանկիւնը անհրաժեշտ է՝ պահելու համար ներքին կայունութիւնն ու ապահովութիւնը:

ՄԱՀԱԶԴ

- Տիկին Շամիրամ Վարդանեան
- Տէր եւ տիկին տոբթ. Յովիկ Վարդանեան եւ զաւակունք
- Տէր եւ տիկին Զարեհ Ճէրէճեան եւ զաւակունք
- Տէր եւ տիկին Ասատուր Շիրաբեան եւ զաւակունք
- Տէր եւ տիկին Կարապետ Վարդանեան եւ զաւակունք
- Տէր եւ տիկին Պետրոս Գրբըրբեան եւ զաւակունք
- Նաչատուրեան ընտանիք
- Ճէրէճեան ընտանիք
- Շիրաբեան ընտանիք
- Քէօչկէրեան ընտանիք
- Արթինեան ընտանիք
- Վարդանեան ընտանիք
- Պիճիմէեան ընտանիք
- Սիմոնեան ընտանիք
- Եւ համայն ազգականներ կը դուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբոր, հօրեղբոր, քեռիին եւ հարազատին՝

ՄԱՆՈՒԿ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ 1921ից)

մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 11 Փետրուար 2003, կէսօրէ ետք ժամը 2:30ին, սրտի կաթուածի հետեւանքով:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարեցաւ Հինգշաբթի, 13 Փետրուար, կէսօրուան ժամը 12:00ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆրնո Շրպպէի Ազգային գերեզմանատուն:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:
- Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին պակին՝ տոբթ. Յովիկ Վարդանեանի բնակարանը, Չալքա, «Ռիլէքս» շէնք, պլոք B, Ա. յարկ, Ուրբաթ 14, Շաբաթ 15 եւ Կիրակի 16 Փետրուարին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Շաքէ Ճամուսեան եւ դուստրը՝ Գարուն Տէր եւ տիկին Յակոբ Տողրամանեան եւ զաւակունք Տէր եւ տիկին Ապրո Գարաօղլանեան եւ զաւակունք Տէր եւ տիկին Ուխամ Նամէճ եւ զաւակունք եւ համայն ազգականներ կը դուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, աներոջ, մեծ հօր եւ հարազատին՝

ԺԱԲ ԾԱՄՈՒՍԵԱՆԻ (Ծնեալ՝ Դամասկոս, 1926ից)

մահը, որ պատահեցաւ Ուրբաթ, 7 Փետրուար 2003ին, Փարիզի մէջ:

Յուզարկաւորութեան արարողութիւնը կատարեցաւ Երեքշաբթի, 11 Փետրուար 2003ին, Փարիզի Ժան կուժոն Եկեղեցւոյ մէջ:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:

ՇԱՄՍՈՒՏԻ ԸՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԸ՝ ՌՈՒՄԻՈՅ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒՆ ՇԵՏ

Արտաքին գործոց եւ արտերկրի լիբանանացիներու հարցերու նախարար Մահմուտ Համմուտ Պուսթրոս պայտին մէջ ընդունեց Լիբանանի մէջ Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ դեսպաններ Ֆիլիպ Լը Քուրթիէն եւ Պորիս Պոլոթինը, որոնց հետ քննարկումները կեդրոնացան Իրաքի տագնապին շուրջ:

Պոլոթին Համմուտի փոխանցեց Ռուսիոյ կեցուածքը Իրաքի տագնապին եւ դրուատեցեալով մանրամասնաբար քննարկեց իր տեսակետը:

Քուրթիէն, նկատել տալով, որ հիմնական եւ կարեւորագոյն կէտը պէտք է դառնայ վիւտորական լուծման ընտրանքը փոխարինել խաղաղ լուծումով:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Երեսփոխանական Գրասենեակը լիբանանահայ քուէարկողներուն կը տեղեկացնէ, թէ նոր քուէարկողներու անուանացանկեր (լուսե շաքրայ) հրապարակուած են ներքին գործոց նախարարութեան կողմէ: Այն քաղաքացիները, որոնք երեսփոխանական վերջին ընտրութիւններուն չկրցան քուէարկել՝ անուանի կամ այլ սխալի պատճառով, նախարարութեան որոշումով իրաւունք ունին մինչեւ 5 Մարտ 2003 կատարել սրբագրութիւններ:

Սրբագրութիւններ եւ ստուգումներ կատարելու համար կարելի է դիմել Հայկական Երեսփոխանական Գրասենեակ, «Շաղոյ-եան» մշակութային կեդրոն, Բ. յարկ, հեռ. 01-259881, 01-242582:

Դիմողները պարտին իրենց հետ ունենալ իխրած քայտի լուսապատճէն մը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈՒՅԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՆՈՒՄՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ

Սուրբ Սարգիս զօրավարի տօնը միեւնոյն ժամանակ եկեղեցւոյս անուանակոչութեան տօնն է: Այսու կը տեղեկացնենք մեր սիրելի ժողովուրդին, թէ տօնը այս տարի կը զուգահիշի Կիրակի, 16 Փետրուարին:

Այս առիթով պիտի մատուցուի Ս. պատարագ: Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ՝

ԳԵՐՇ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ (Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմի)

- Սկիզբ ժամերգութեան՝ 7:30ից
- Ս. պատարագ՝ 9:30ից
- Քարոզ՝ 10:30ից
- Ժամերգութիւն՝ 11:00ից

Սիրով կը հրաւիրենք մեր սիրելի ժողովուրդը՝ մերկայ գտնուելու եւ հաղորդուելու օրուան խորհուրդով:

Պատարագէն ետք պիտի կատարուի մատաղօրհնը:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ

Այսօր՝ Ուրբաթ, 14 Փետրուարի կեսօրուան ժամը 12:00ից, կրնաք ունկնդրել հարցազրոյց մը, Հայաստանի Ազգային Ժողովի պատգամաւոր, Ը. Յ. Գ. Գերագոյն Մարմինի անդամ ԸՆԿ. ԱՂՈՒՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ հետ: Կրկնութիւնը՝ երեկոյեան ժամը 6:00ից:

Vivez en lumière!

G. AYANIAN & SONS
Dora, (01)265222/3/4/5/6 - Gemmayze, (01)447000-445396 - (03)627728/9
Fax: (01)265187-582357; E-Mail: gasons@dm.net.lb
www.ayanian.com

ՎԵՅԱՓՈՒՐ ԴԱՅՐԱՊԵՏՐ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿԱԹՈՒԿ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՏՆՕՐԷՆԸ

Երէկ, 13 Փետրուար 2003ին, Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. կաթողիկոս ընդունեց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Մարդասիրական Կաթոլիկ Կազմակերպութեան տնօրէն՝ Տենիս Մէտըն եպիսկոպոսը, ընկերակցութեամբ իր օգնականներուն:

Յիշեալ կազմակերպութեան Միջին Արեւելքի իբրեւ պատասխանատուն, Մէտըն եպիսկոպոս եկած էր վեհափառ հայրապետին տեսակետները ունենալու շրջանին մէջ առաջնահերթ կարիքներու ամբողջացման մասին:

Հ. Յ. Գ. «ԱԶՍԱՍԱՍԱՐՏ» ԿՈՄԻՏԷՆ

Կը ներկայացնէ՝ ARMENIA: THE BETRAYED

(BBC 2 կայանին պատրաստած Հայկական Ցեղասպանութեան մասին վաւերագրական նոր ժապաւենը)

Տեղի կ'ունենայ Երկուշաբթի, 17 Փետրուար 2003, երեկոյեան ժամը 8:00ից, «Ազատամարտ» ակումբի սրահին մէջ:

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ (ՀԵՀՈՄ)

ԴԱՍԱՆՍՕՍՈՒԹԻՒՆ

Սիր՝ «ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՆՈՒՒՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱԹՈՒՆԵՐԸ»

Դասախօս՝ ԳԵՐՇ. Տ. ՆԱՐԵԿ ԵՊՍ. ԱԼԵՄԵՂԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 15 Փետրուար 2003, երեկոյեան ժամը 6:30ից, միութեան կեդրոնին մէջ, մայրավանդ - Աճախիս: Երաւիրուած են բոլոր հայ երիտասարդները:

«ԱՉԳԱԿ»Ի ՖՈՆԾԻՆ

Առ ի քաջալերանք «Ազգակ»ի կայքէջի աշխատանքներուն, Լոս Անճելըսէն շնորհակալութեամբ ստացանք հետեւեալ նուիրատուութիւնները «Ազգակ»ի ֆոնտին.

Վահէ Պողոյեան	100\$
Պետիկ Գազանճեան	100\$
Յարութ Մարկոսեան	100\$
Կարո Էշկիյեան	100\$
Չոհրապ Զահլէճեան	100\$
Ռոմէ Կետիկեան	100\$
Սերոբ Ալանեան	100\$
Ռաֆֆի Պեպեան	100\$
Վարդիվա Մելքոնեան	200\$
Ժան Գոսաբեան	100\$
Յակոբ Թիւֆէնբեան	100\$
Արա Աւետիսեան	200\$
Յանք Բարսեղեան	100\$
Երայր Պալեան	100\$
Կարպիս Հիմոնյեան	100\$
Երայր Մանուէլեան	100\$
Նշան Սարաֆեան	100\$
Արիս Գրիգորեան	100\$
Երայր Թիւֆէնբեան	100\$
Եզնիկ Գազանճեան	100\$
Վիգէն Յովսէփեան	200\$
Տիգրան Սարգսեան	150\$
Դանիէ Երեցեան	100\$
Մարք Կետիկեան	100\$
Յովիկ Սալիպա	100\$
Յարութ Մարաշլեան	100\$
Յովսէփ Թաշճեան	100\$
Ռաֆֆի Կետիկեան	100\$
Գօգօ Թոփալեան	400\$
Երանդ Տոստումեան	100\$
Վարուժ Գունտաբճեան	100\$
Յահան Ստեփանեան	100\$
Պետիկ Թաշճեան	100\$
Ժորժ Մահրուք	100\$
Ժաքոբ Ուրֆալի	100\$
Գօգօ Գրաճեան	200\$
Յարութ Մատնելեան	200\$
Արա Սահակեան	100\$
Սագօ Մահսէրճեան	100\$
Արօ Եսայեան	100\$
Ժորժ Չորպաճեան	100\$
Ընդհանուր Գումար՝	4,950\$

ՄԱՀԱԶԴ

Թրիփոլիի ԼՕԽԻ «Այծեմիկ» մասնաճիւղի վարչութիւնը կը գուժէ իր վաստակաւոր ընկերակիցները:

ԱՐՓԻՆԷ ՀԱՄԲԱՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, 13 Փետրուար 2003ին:

«ՆԱՐԵԿ»-Ի 1000 ԱՄԵՆԱԿԸ ԿՈՌՈՂԱՅՆԵԼՈՎ ԱՆԹԻԼԻԱՍ ԼՈՅՍ ԸՆԾԱՅԵՑ ՆԱՐԵԿԱՑԻԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԵՐԿԵՐԸ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հրատարակչատունը մշակութային իր առաքելութեան անսահման ճանքուն վրայ, «Նարեկ»-ի 1000ամեակը կորոզացնող հրատարակութեամբ լոյս ընծայեց Ս. Գրիգոր Նարեկացիի ամբողջական երկերը: Ցարդ Նարեկացիի ամենէն տարածուն գործը՝ անկուգական «Նարեկ»ը կամ «Մատեան Ողբերգութեան»ը, ինչպէս նաեւ միւս գործերը պանապան հրատարակութիւններու արժանացած են, սակայն բնաւ գոյութիւն չունին մեծանուն սուրբին ամբողջական երկերը բովանդակող հրատարակութիւն մը: Նոյնինքն Անթիլիասի մէջ «Նարեկ»ը բազմաթիւ տպագրութիւններու արժանացաւ անցնող տասնամեակներուն եւ տրամադրելի դարձաւ մեր ժողովուրդի պաւակներուն՝ իբրեւ ամենէն թանկահին նուէրը հայ բնտանիքին: 726 էջերէ բաղկացած ծաւալուն հատորը հրատարակուեցաւ մեկենասութեամբ Լիպպոնի «Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութեան «Հայկական Բաժանմունքին» եւ անմիջական գործակցութեամբ տնօրէն դոկտ. Չալէն Եկաւեանի:

«Նարեկ»-ի 1000ամեակը սքանչելի առիթ էր ի մի խմբելու Նարեկայ աղօթասաց Մեծ Վանականին աշխատութիւնները, որոնք մեր հոգեւոր գրականութեան գոհարներէն կը հանդիսանան: Արամ Ա. կաթողիկոսի հայրապետական հրամանով Անթիլիասի մէջ պատրաստուեցան ու մէկ հատորի ձեւին տակ տպագրութեան յանձնուեցան «Նարեկ»ը, Երգ Երգոցի մեկնութիւնը, ներբողական ձառերը, գանձերը, քարոզները, տարիները եւ «Ուղիղ հաւատքի» ու մաքուր վարքի առաքինութեան խրատը:

Գիրքին սկզբնաւորութեան դրուած է վեհափառին սրբատառ կոնդակը, որով վեհափառը 2003 տարին կը հռչակէ Նարեկացիի «Մատեան Ողբերգութեան» 1000ամեակի տարի: Վեհափառին կոնդակին մէջ կը կարդանք. «Նարեկի 1000ամեակը նշել կը նշանակէ Նարեկեան հաւատքով ու տեսիլքով հարստացնել մեր անհատական թէ հաւաքական կեանքը: Նարեկի 1000ամեակը տօնել կը նշանակէ Նարեկի էջերէն ժայթքող լոյսով ու յոյսով պայծառակերպել մեր կեանքը: Այս մօտեցումով ու նախանձանիւղորդութեամբ պէտք է արժեւորել հայուն եւ ամբողջ մարդկութեան անունով դարեր շարունակ ի խորոց սրտի խօսք ընդ Աստուծոյ դարձած այս սրբապան մատեանին 1000ամեակը»:

Ընդառաջելով վեհափառին կոչին, Մայրավանքի հրատարակչատունը, գլխաւոր խմբագրութեամբ Չարեհ Արք. Անուարեանի, ի մի բերաւ Նարեկացիի վերոյիշեալ գործերը՝ բաղդատական աշխատանքով նախապէս կատարուած հրատարակութիւններու: Խմբագիր սրբապանը կատարուած աշխատանքին մասին ամփոփ բացատրականով կ'ըսէ. «Ներկայ հրատարակութեան մէջ վերստին բաղդատութեամբ՝ յաւելեալ սրբագրութիւններ կատարուած են եւ՝ կարելոր պակասներ լրացուած: Կ'ուզենք նշել հետեւեալները. Աստուծոյ տրուած ստորագելիանունները առհասարակ գլխագրով դրինք, խօսքին աւելի անմիջական եւ դիրին ընկալման համար: Էջատակին աւելցուցինք Աստուածաշնչական մէջբերումները: Ասոնցմէ բառացիները առնուած են չակերտներու մէջ, իսկ յղումները կարելիին եւ անհրաժեշտին չափ նշուած էջատակին»:

Ներկայ հրատարակութիւնը հայ միտքի հանձար Նարեկացիին կործող իբրեւ պիտի կանգնի հայ մշակոյթի գանձարանին մէջ, յուշարարը ըլլալու Նարեկեան 1000ամեակին եւ վկայութիւն՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան ճամբով կատարուող անգնահատելի ծառայութեանց:

ԳՐԻԳՈՐ ՎՐԴ. ՉԻՑԹՃԵԱՆ

**365 ՕՐԵՐԸ ՕՐ ՄԸ
ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ**
Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ վարչութիւնը կը ստանձնէ օրուան մը ձաշի ծախսը՝ 300 տոլար:
Սոնրեալի Հայ Աւետարանական Մայր Եկեղեցւոյ Տիկնանց վարչութիւն՝ 14 Փետրուար:

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՆԱԽԱՏՈՆԱԿԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ... Շարունակուած Ա. էջէն

Ս. Քառասնից Մակկանց եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ կը պատրաստուին վառելու խարոյկը

Երբ անոր կ'ընծայուինք, մենք Աստուծային պօրութեամբ կը մեծնանք:

Լիբանանի Հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, իր կարգին, Տեառնընդառաջի նախատեսակի արարողութեան նախագահեց Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ՝ հաւատացեալներու հոծ բազմութեան մը ներկայութեամբ: Առաջնորդ սրբապանը իր պատգամին մէջ վեր առաւ Տեառնընդառաջի խորհուրդը՝ մեր հոգեւոր կեանքին մէջ:

Փոքրիկներն ու պատանիները եւս կը հաղորդուին օրուան խորհուրդով

Մեր բոլոր եկեղեցիներու շրջափակներուն մէջ վառեցաւ աւանդական խարոյկը եւ հաւատացեալներ բոլորուեցան անոր շուրջ:

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, հաւատացեալները եկեղեցիներէն մեկնեցան վառած մոմերով՝ իբրեւ աստուածային լոյսի խորհրդանիշ, որ պիտի լուսաւորէ եւ մաքրէ մեր մտքերն ու սրտերը, որովհետեւ մարդոց մտքին եւ հոգիին խաւարը կը չքանայ միայն աստուածային լուսաւորութեամբ:

NOAH'S ARK ART GALLERY
Կը ներկայացնէ
ԳԵՂԱՆԿԱՐԻՉ ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՊԱՐԵԱՆԸ
Հովանաւորութեամբ
ՊՐ. ԳԻՈՐԳ ԹՈՐԱՄԱՆԵԱՆԻ
Յուցահանդէսի բացում Ուրբաթ,
14 Փետրուար 2003, երեկոյեան
ժամը 6:00ին:
Յուցահանդէսին հասոյթը
պիտի տրամադրուի
«ԱԶԳԱԿ»-ի ֆոնտին
կայերին սիրայօժար պրամադրուած է գեղանկարիչին
Յուցահանդէսը պիտի շարունակուի մինչեւ Երկուշաբթի,
24 Փետրուար 2003, ամեն օր, առաւօտեան ժամը 11:00Են
մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00ը:
ՀՐԱԲԵՐ

السيرة العولاء الخبز المصروف
السفير النمصار الزبير المستقبل الزكوار

Տեղական մամուլը իր 13 Փետրուարի թիւով անդրադարձած է իրաքեան տագնապին, որ հետպիտէ կը բարդանայ եւ նոր խնդիրներու դուռ կը բանայ, ինչպէս նաեւ՝ պաղեստինեան տագնապին եւ լիբանանեան ներքին պանապան խնդիրներու:

«Սաֆիր» գրած է, թէ ընդհանուր դատախազ Ատնան Ատտուի «Մատինա» դրամատան թղթածրարը վերադարձուց Կեդրոնական Գրամատան վերաբնիչ մարմինին:

Ըստ թերթին, երկու օրուան ընթացքին Ապու Ալլաշ պիտի վճարէ յաւելեալ 150 միլիոն տոլար:

«Տիար» գրած է. «Պատտաւորի ելեկտրականութեան հարցը կը բացայայտէ իշխանութեան մէջ գոյութիւն ունեցող տարախառնութիւնները: Նախագահ Լաւոն կը միջամտէ, իսկ նախարար Պալատուն պարմանք կը յայտնէ հարցը մեծցնելու քայլին համար:

«Քիֆահ Արապի» նշած է, թէ Կեդրոնական Գրամատանը կը նահանջէ «Մատինա» դրամատան ամբաստանութիւններէն, իսկ Ատտուի կը վերադարձնէ Քիլլաթի դրամները ստեղծելու թղթածրարը:

«Նահար»-ի համաձայն, Պատտաւորի մէջ խափանարարական արարքներ ծայր տուին, իսկ ելեկտրականութեան ընկերութիւնը շրջանի բնակիչները ամբաստանեց ելեկտրականութեան հոսանքի ընդհատման պատճառով դառնալու յանցանքով:

Ըստ «Անուար»-ի, «Պապատայի եւ Պերքէի յարաբերութիւնները հետպիտէ աւելի կը լարուին. Լաւոն Մար Մարունի տօնին առիթով չի շնորհաւորեր Սֆէյր պատրիարքը եւ ըստ երեւոյթին անոնց միջեւ յարաբերութիւնները պիտի հասնին ետդարձ չունեցող փակուղիի»:

Իրաքեան հարցին առնչութեամբ «Մուսթաքպալ» գրած է, թէ Ուաշինկթըն աշխատանք կը տանի երկրորդ որոշումի մը համար եւ կը քննադատէ Ֆրանսան, Գերմանիան եւ Սուրիան: Ըստ թերթին, ՄԱԿ Ապահովութեան խորհուրդին մէջ ձեռնարկուած իրաքի հարցով: Թերթը նշած է, թէ Ֆահիթա պատրիարքը եւ Ապտալա իշխան յայտարարեցին, թէ ջանք պիտի չինայնէ իրաքի դէմ պատերապմը արգիլելու համար:

«Սաֆիր» նշած է, թէ իրաք երկուքի կը բաժնէ ՕԹԱՆը: Ուաշինկթըն ակնարկութիւն կը պաշարման եւ Աստտուի արտաքսման: Անիկա ահաբեկչութեան մէջ պանապատութիւն չի դնէր շիիի եւ սիւնիի միջեւ, իսկ Փաուրլ կը դատապարտէ Սուրիոյ կողմէ չըզպալլայի Կօրակցութիւնը:

Օրաթերթին համաձայն, Ուաշինկթըն «Ժպիրա» կայանին արտօնութիւն կու տայ սփռելու Պըն Լատէնի պատգամը, որ կ'ըլլայ իրաքի ի վնաս:

«Նահար» գրած է, թէ Ուաշինկթըն կը ծրարէ երկու տարուան տեւողութեամբ գրաւել Պաղտատը: «Եւրոպա կը պատրաստուի Ապահովութեան խորհուրդի «ձեռնարկ»-ը, իսկ Ռուսիա եւ Ֆրանսա կրնան օգտագործել վերջին իրենց իրաւունքը», նշած է թերթը:

«Նահար» Պըն Լատէնի մասին խօսելով գրած է, թէ ան կոչ կ'ուղղէ պայքարելու իսլամականութեան դէմ եւ դաւաճան կ'որակէ իրաքի դէմ աներկապիւններուն հետ գործակցողները:

«Իրաքի հարցը ձեռքեր կը յառաջացնէ ՕԹԱՆի մէջ եւ կը սպառնայ Եւրոպական Միութեան, իսկ Ուաշինկթըն կը պատրաստուի միջապային երկրորդ որոշումի մը: Փաուրլ Ֆրանսան եւ Գերմանիան կ'ամբաստանէ Սատտար փրկելու համար պատերապմին ընդդիմանալու յանցանքով: Ամերիկեան օդուժը կ'աւելու պատրաստ վիճակի մէջ կը գտնուի: Պըն Լատէն կը յարձակի բռնատէր Սատտարի վրայ, իսկ Ուաշինկթըն կ'առջած կը մնայ անոր եւ Պաղտատի միջեւ կայեղ տեսնելու իր ենթադրութեան», գրած է «Քիֆահ Արապի» օրաթերթը:

«Տիար»-ի համաձայն, ՕԹԱՆի ներկայացուցիչները համաձայնութեան չյանգեցան. տեղի պիտի ունենայ այլ հանդիպում մը: Փաուրլ կը յայտարարէ. «Ֆրանսա կ'ուղղէ խանգարել իրաքի պաշտպանութեան լուծումը, իսկ ՄԱԿ մեծ օգտակարութիւն չի ներկայացնել, եթէ չշարժուի»:

Թերթը գրած է, թէ ամերիկեան եւ բրիտանական պոլիտեքոնիստներ կան ահաբեկչական հաւանական գործողութիւններու առնչութեամբ: Ըստ «Տիար»-ի, Աստտուի հեռաձայնային հաղորդակցութեամբ մը իրաքի տագնապը եւ վերջին պարագայումները քննարկեց նախագահ Շիրաքի հետ: «Անուար» գրած է, թէ բանաւոր պատերապմը սաստկացաւ Միացեալ Նահանգներու եւ Ֆրանսա - Գերմանիա ձեռնարկին միջեւ:

Պաղտատի նախ հարցին մասին «Նահար» գրած է, թէ Պրիքսէլ Շարունի հետապնդման դուռը բաց կը ձգէ, անոր իշխանութիւնն հեռանալէն ետք: «Սաֆիր»-ի համաձայն, Շարուն կը մօտենայ ամբաստանութեան վանդակին: Արաֆաթ համբերութեան կոչ կ'ուղղէ, իսկ պաղտատի միջեւ Ստեան կը տօնեն 8 նահատակներով:

Հ.Ս.Ը.Մ. ԺՈՒՆԻԵԻ ՄԱՍՆԱԾԻՂ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Հ.Ս.Ը.Մ. Ժուճի մասնաճիւղի կազմակերպած վիճակահանութեան շահող թիւն է 165:
Կը խնդրուի շահողէն ներկայանալ Հ.Ս.Ը.Մ. Ժուճի մասնաճիւղի կազմակերպած Շաբաթ, 15 Փետրուարի խրախմբին, ստանալու իր պարգեւով:
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

IGOL MOTOR OIL
FUEL CARD

**ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ FUEL CARDԸ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ
ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ**
Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար հեռաձայնել՝ 01-242556 թիւին:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ԳԵՂԱՆԿԱՐԻՉ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆԻ ՀԵՏ

«Ա.Ջ.Գ.Ա.Կ» - Ամփոփ ձևով կրճարված քաղցր սնունդի արտադրող և արտադրության գործընկերություն:

Յ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ.- Ծնած եմ Պուրբ Համուտ, Նորաշեն, 1961ին: Մեծ մայրս եւ հայրս Հայկական Յեղասպանության ժամանակահատվածում ծնված եմ: Լիբանանում:

Նախակրթությունը ստացած եմ «Թեթեան» վարժարանին մէջ, ապա յաճախած եմ Վենետիկի «Միլիթարեան» վանքը, ուր մնացած եմ մէկուկէս տարի: Վերադարձիս ուսումս շարունակեցի «Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան Ազգային Քոլեճ»-ին մէջ: Պատերազմի տարիներուն, ծանօթացայ ուսուցչի Պրիգոր ձղընեանին, որ մեծ արուեստագէտ էր եւ մինչեւ անոր ճամբորդելը՝ իրեն հետ իր աշխատանքին մէջ աշխատեցայ երկու տարի: 1985-1986 թուականներուն, իրբեւ ազատ ունկնդիր հետեւած եմ Համազգային Հայագիտական Բարձրագոյն Հիմնարկի դասընթացներուն: Այդ թուականներէն ետք նետուեցայ գործի ասպարէզ, միեւնոյն ատեն զբաղելով նկարչութեամբ, որովհետեւ մեծ հետաքրքրութիւն ունէի նկարչներուն եւ յատկապէս նկարչութեան նկատմամբ:

«Ա.Ջ.Գ.Ա.Կ»- Ի՞նչպէս սկսաւ եւ զարգացաւ ձեր գծելու ձիրքը:

Յ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ.- Գծել սկսած եմ դպրոցական տարիներէն եւ ծնողքիս քաջալերանքով նկարչութիւնը զարգացաւ մէջս եւ աւելի ամրապնդուեցաւ, որովհետեւ ընտանիքս ինծի կը տրամադրէր ամէն բան՝ նկարելու համար: Ասոր կողքին նկարչութեան ուսուցիչս մէջս զարգացուց այդ ձիրքս եւ ինծի փոխանցեց հիմնական գիտելիքներ, որմէ ետք շարունակեցի ստեղծագործական կեանքս:

«Ա.Ջ.Գ.Ա.Կ»- Ի՞նչը կը ներշնչէ ձեզ եւ ի՞նչ րեւմտացիներով կը ներկայացնաք ձեր գործերը:

Յ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ.- 1985 - 1986 թուականներուն ընդհանրապէս կը գծէի «Կայծեր» ամսաթերթի կողքերը: Մեր ազատագրական պայքարին առնչուող իրագործութիւնները կը ներշնչէին զիս. ես իմ հոգեկան եւ մտային պայքարով հարստացած եմ ԼԵՄՍ շարքերուն մէջ, որ ինքնին մեծ դպրոց մըն է եւ ազգային անջնջելի դաստիարակութիւն կը ջարձէ: Իմ գլխաւոր ներշնչարանս Հայ Դատն է, զինեւլ պայքարը, զինքը, գիրքը, հայրենի օճախը, եւ նկարներուն ընդմէջէն կը փորձեմ գաղափարի ուժը եւ հայրութեան հաւատը ներկայացնել: Մէջս կայ նաեւ արտագաղթի ցարը, կարօտը եւ զանոնք կը փորձեմ արտացոլացնել նկարներուն ընդմէջէն:

«Ա.Ջ.Գ.Ա.Կ»- Խօսի՞նք ձեր ցուցահանդէսին մասին:

Յ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ.- Յուզահանդէսը շատոնց որոշւած էր եւ զլիւսաւոր նպատակս էր զայն նուիրել ազգային նպատակի մը:

Կը հաւատամ, որ մշակույթը եւ նկարչութեան պատկերները չեն կրնար առեւտուրի առարկայ դառնալ: Այդ պատճառով ալ՝ չէի ուզեր ծախել նկարներս հակառակ ներկայացած զանազան աւելիներուն: Ասկէ մեկնելով այս ցուցահանդէսին հասոյթը որոշեցի տրամադրել «Ազգակ»ին: Հոս կրնամ նմանութեան եզր մը գտնել այն երեւոյթին հետ, որ եթէ հայր մը իր զաւակը կորսնցնէ՝ շատ մեծ վիշտ կ'ապրի, իսկ եթէ ան նահատակուի պատերազմի դաշտին վրայ, հայրը իր ցաւին կողքին անպայման հպարտութիւն կը զգայ: Նոյն ձեւով ալ ես չէի ուզեր ծախել նկարներս, սակայն որոշեցի այս քայլը առնել, որովհետեւ զիտեմ, թէ անիկա պիտի ծառայէ ազգային կառոյցի մը:

Մամուլը մեր իրականութեան մէջ մեծ դերակատարութիւն ունեցող սպարէզ մըն է եւ ժողովուրդը արտաքին աշխարհին կապելու եւ գաղութին շունչը դառնալու մեծագոյն կառոյցն է: Մամուլը ընդհանրապէս եւ «Ազգակ»ը յատկապէս կրնան շատ մեծ դերակատար ներդրում ունենալ ժողովուրդին մօտ եւ անոր տալ այն, ինչին ծարաւը ունի, լեցնելով անոր մտաւոր եւ հոգեւոր աշխարհը:

«Ա.Ջ.Գ.Ա.Կ»- Այլ ծրագրեր ունի՞ք:

Յ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ.- Այս մէկը իմ առաջին ցուցահանդէսն է եւ կը վստահեցնեմ, թէ կան այլ ծրագրեր եւ սկզբունքով հետեւողական ցուցահանդէսներու շարք մը պիտի ըլլայ: Ցուցահանդէսներ կազմակերպելու ու այդ ճամբով մշակութային գոհացում պատճառելը կը նմանի զինուորական ծառայութեան: Պատերազմի տարիներուն երիտասարդներ մեր թաղերուն մէջ զիշեր - ցերեկ կը հսկէինք, իսկ այսօր ես զիս կը դնեմ մշակույթի պահակութեան ճակատին վրայ եւ նկարելով, իմ կարողութեանս սահմաններուն մէջ, կը փորձեմ պահպանել մեր մշակույթն ու արուեստը:

«Ա.Ջ.Գ.Ա.Կ»- Կ'ուզէ՞ք բաց մը աւելցնել:

Յ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ.- Կ'ուզեմ շնորհակալութիւն յայտնել «Ազգակ»ին, ցուցահանդէսին հովանաւոր Գէորգ Թորամանեանին եւ «Նոսի Կրթ» ցուցասրահի պատասխանատուներուն:

ՂԱՐԱԲԱՂԸ ՄԵՐՆ Է

Այս տարուան Փետրուար ամսուան ընթացքին հայրութիւնը ամէնուրեք մեծ շուքով պիտի նշէ Արցախեան ազատագրական պայքարի 15ամեակը: Համազգային քաղաքական զարթոնքի եւ պրոպագանդայի տարեգրքին նշումը, իր յոբելեանական իմաստէն ու արժէքէն անկախ, այս տարի գլխաւորաբար պիտի ծառայէ մէկ կողմէ ազգովին մեր երախտագիտական պարտքը մատուցելու Արցախի ազատագրական պայքարին նահատակուած բոլոր հաղորդիչներուն, իսկ միւս կողմէ՝ ուղիթ պիտի ընձեռէ համայն հայրութեան՝ նախ վերահաստատելու իր անդրդուելի ու անխախտ կամքը ազգային - քաղաքական իրաւունքներու ձեռքբերման առնչութեամբ, ու ապա՝ գնահատելու անցնող 15ամեայ պայքարի ուղին:

ուէր ազգային - ազատագրական պայքարի եւ հայրութեան հիմնահարցերուն լուծման կարեւորագոյն մէկ օղակին, որուն համար հայրութիւնը, հայրենիքի եւ Սփիւռքի մէջ, Հ. Յ. Դաշնակցութեան գլխաւորութեամբ անվերապահօրէն օժանդակեց, առաջին օրէն իսկ զօրաշարժի ենթակրկելով իր նիւթական, քաղաքական, քարոզչական եւ ֆիզիքական կարողութիւնները՝ «մէկ ազգ, մէկ հայրենիք» կարգախօսին ներքեւ, որովհետեւ հայ ժողովուրդը խորապէս համոզուած է, որ Արցախի ազատագրական պայքարը Հայ Դատի բաղկացուցիչ մէկ մասն է, եւ 1918էն ի վեր Արցախի հայրութեան պայքարն ու անոր կտրած ճամբան արդէն իսկ աւարտուած են, որ այդ պայքարը ունի համահայկական բնոյթ եւ

10 Դեկտեմբեր 1991ին Լեւոնային Ղարաբաղի հայրութիւնը հանրաբար ընդունելու 99 առ հարիւրի հասնող, ձայներու տոկոսային համեմատութեամբ «այո» ըսաւ անկախութեան՝ վերջ դնելով Ազգայնականի տարածքային ամբողջականութեան հետ կապուած արուեստական ըսի - ըսանքներուն: Այնպէս որ, այլեւս անհեթեթ են ազգայնական վերնախաւերի յոխորտանքները եւ կասկածելի է, որ Ազգայնականի բանակը, Արցախի ռազմաճակատներուն վրայ պարտութիւն կրելէ ետք, ինքզինք վերստին նետէ կրակի բողբոջուն մէջ:

Լեւոնային Ղարաբաղը ներկայիս ամբողջութեամբ անկախ երկիր է, նոյնիսկ եթէ իրբեւ այդպիսին մինչեւ հիմա չի վայելեր միջազգային ճանաչում:

Այսօր, երբ մեր նայ-

Այս մէկը նաեւ առիթ կ'ընձեռէ, հետագայ քաղաքական եւ ռազմավարական զարգացումներուն լոյսին տակ համայն հայրութեան համար կենսական հեռանկարներու մասին անդրադառնալ, խօսիլ եւ իրազեկ պահել մեր հանրութիւնը, մաքրելու Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան տաքնապի լուծման առնչութեամբ վերջին իրադարձութիւններուն:

15 երկար տարիներ, որոնց ընթացքին հայրութիւնը եւ մասնաւորապէս արցախահայրութեան անդրադառնալու հերոսներու անսակարկ նուիրումը, կրցաւ զիմադրել թշնամիին եւ հասնիլ այսօրուան հանգրուանին: Հանգրուան մը, երբ անհեթեթ է խօսիլ այլեւս Ազգայնականի տարածքային ամբողջականութեան մասին՝ հակառակ ոմանց յոխորտանքներուն եւ ռազմաշունչ յայտարարութիւններուն, որովհետեւ նախ եւ առաջ պատմութեան ընթացքին այդ աշխարհագրական տարածքին մէջ Ազգայնական անունով երկիր գործունէութեան շահերու պաշտպանութիւնը, ֆիզիքական ապահովութիւնը եւ երկրի սահմաններուն անվտանգութիւնը: Տրուած ըլլալով, որ պատմութիւնը Ղարաբաղը անքակտելի կապերով միացուեցած է Մայր Հայաստանին՝ իր հարազատ միջավայրին, ասոր համար ալ հայրութիւնը Արցախի մէջ ապրած է զարբեր շարունակ եւ միշտ կազմած է շրջանի ազգարնակչութեան մեծագոյն մասը: Ուրեմն, բնականաբար, սուեակ շարժումը պիտի վերած-

ւածքները կ'ուղղենք 15 տարի առաջուան իրադարձութիւններուն, ներկայիս կը նայինք հպարտութեամբ: Ներկայիս Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը շրջանին մէջ համեմատաբար ամէնէն կայուն եւ ամէնէն ժողովրդավարական տարածքն է: Միաժամանակ հետզհետէ կը բարգաւաճի Արցախի տնտեսութիւնը, ան լաւապէս կազմակերպուած է եւ շրջանին մէջ ամէնէն զօրաւոր ու մարտունակ բանակը ունի ցող երկիրներէն մէկն է:

Հետեւեալը կը սպասուի, որ Պաքուի վարիչները քաղաքականութիւն մը որդեգրեն, որպէսզի նպատեն շրջանին մէջ ընթացող քաղաքական գործընթացներուն, եւ ի մասնաւորի՝ բանակցութիւններուն, որոնք պիտի ծառայեն ո՛չ միայն ղարաբաղեան տաքնապի արդար եւ հայանպատու լուծման, այլ նաեւ ամբողջ շրջանի անդրդուութեան, կայունութեան եւ բարգաւաճման:

Իսկ ինչ կը վերաբերի ազգայնականական ռազմատենչ յայտարարութիւններուն եւ վերջերս տեղի ունեցող հայ - ազգայնական վերնախաւերի յոխորտանքներուն, որպէսզի իրախտանքային խափանարարական փորձերուն, ապա պէտք է ըսել, որ եթէ կարիքը զգացուի, հայրութիւնը եւ անդրդուականներն այդ տարածքը Ազգայնական անունեցին: Անկէ ետք, մինչեւ 20 Փետրուար 1988, Արցախի ինտերգային Ազգայնական կազմին մէջ կը ներկայանար իրբեւ առանձին միւսաբար՝ «Լեւոնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզ» անունով:

Հետեւեալը կը սպասուի, որ Պաքուի վարիչները քաղաքականութիւն մը որդեգրեն, որպէսզի նպատեն շրջանին մէջ ընթացող քաղաքական գործընթացներուն, եւ ի մասնաւորի՝ բանակցութիւններուն, որոնք պիտի ծառայեն ո՛չ միայն ղարաբաղեան տաքնապի արդար եւ հայանպատու լուծման, այլ նաեւ ամբողջ շրջանի անդրդուութեան, կայունութեան եւ բարգաւաճման:

Իսկ ինչ կը վերաբերի ազգայնականական ռազմատենչ յայտարարութիւններուն եւ վերջերս տեղի ունեցող հայ - ազգայնական վերնախաւերի յոխորտանքներուն, որպէսզի իրախտանքային խափանարարական փորձերուն, ապա պէտք է ըսել, որ եթէ կարիքը զգացուի, հայրութիւնը եւ անդրդուականներն այդ տարածքը Ազգայնական անունեցին: Անկէ ետք, մինչեւ 20 Փետրուար 1988, Արցախի ինտերգային Ազգայնական կազմին մէջ կը ներկայանար իրբեւ առանձին միւսաբար՝ «Լեւոնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզ» անունով:

ԸՆԹԵՐՅՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ԳՐԵՆ

ԶԱՐԵՀ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌ (ՎԱԽՃԱՆՄԱՆ 40ԱՄԵԱԿԻՆ)

Չարեհ անունը պանծացուցիւ, շուտ շիջեցար, Հայ կղերին պատմութեան մէջ անմահացար, Սիրտ մ'ունէիր մեծ ու սիրող՝ Ազգին համար, Մնամար յուշով սերունդները քեզ չեն մոռնար:

Եկեղեցի եւ վարժարան՝ հայուն կոռուս: Հոգւոյդ, մտքիդ տենդ մշտական եղան խորան, Դուն հայրաբար եղար՝ պատուար հերոսական, Վեհ, անբասիր, տուիր զուլալ ալի նման:

Մտքիդ սիւնը վանքն սրբատաշ հազար պերճանք Բն սլացիկ հասակովդ պարթեւական Շունչովդ ջերմիկ ամրացուցիր գիր ու մական, Մատղաշ սաներն ուռճանալով տիտան դարձան:

Բարձր բերդը քու հաւատքիդ պինդ կը մնայ, Դարեր ամբողջ Չարեհ անուն թող շողոշողայ, Հայ Ազգն համայն կը խոնարհի՝ երթի վկայ, Յիշատակը քառասունեայ անմահ վկայ:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԴԵՆԱՆԵԱՆ
8 Փետրուար, 2003

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՉԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՆ ԿԸ ՊԱՐԳԵԻԱՏՐԵ ԴՈԿՏ. ՄԻՔԱՅԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆՆ ՈՒ ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ ԵԿԱԻԵԱՆԸ

«Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութեան հայկական համայնքներու բաժանմունքը կը շարունակէ իր նիւթական բարեփոխումը սփռել հայրենիքի եւ Սփիւռքի յատկապէս կրթական, հրատարակչական եւ մշակութային մարզերէն ներս՝ արտասահմանով ընդհանուր յարգանքներ եւ երախտագիտութեան: Ի միջի այլոց, հիմնարկութեան նախաձեռնութեամբ միայն 2002 թուականին լոյս ընծայուած են 65 հայագիտական մենագրութիւններ, եւ նոյնին նիւթական օժանդակութեամբ շարունակած են լոյս տեսնել հայագիտական բազմաթիւ պարբերաթերթեր:

Հայաստանի Գիտութիւններու ազգային ակադեմիան, իր կարգին բարձր գնահատելով բաժանմունքին ազգանուէր գործունէութիւնը եւ բարեգործական մեծ ներդրումները, ազգային ակադեմիայի ունկէ յուշամետաղով պարգեւատրած է «Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկումի տնօրէն - խորհուրդի անդամ Գոկոտ Միքայէլ Եսայեանն ու Հայկական համայնքներու բաժանմունքի տնօրէն Գոկոտ Զաւէն Եկաւեանը:

Հայաստանի Ազգային ակադեմիայի նախագահ Ֆառույց Մարգարեան 5 Փետրուար 2003 թուականի յատուկ գիրով մը այս որոշումը փոխանցած է գոյգ անձնաւորութիւններուն՝ զանոնք շնորհաւորելով եւ անոնց ներկայացնելով բարեմաղթութիւններ:

ԼՕԽԻ
ՇՐՁԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
ԳԱՍՏԻՄԱՆԱԿՉԱԿԱՆ ՅԱՆՉՆԱՍԻՈՒՄԲ
2003 - ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ

«ՀԻՆ ԱԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ - ՆՈՐ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ»

Կը ներկայացնեն՝ ԳԵՂԱՆԻ ԷԹԻԵՍԵՂԵԱՆ ՊԵԹ ԲԱՆՈՍԵԱՆ ՎԻԳԵՆ ԱՄԱԳԵԱՆ

Կը համադրէ՝

Տեղի կ'ունենայ Երկուշաբթի, 17 Փետրուար 2003, առաւօտեան ժամը 10:30ին, «Արաքսի Պոլիլոյրճեան» ընկերաբաշխական կեդրոնի «Թնձուկեան» սրահին մէջ:

ՀՐԱԻՐ

Հ.Յ.Դ. Լ.Ե.Ս.
«Ա.ՇՈՐԱԿԵԱՆ» ՄԱՍՆԱԾԻՂ

ՍՊԱՆԻՍՏԱՐԱՌԹԵԱՆ
ՆՈՒՐԱՌԻՍՏ ԶԵՆԱՐԿԻ
ԿԸ ԲԱՆԱՍՈՒՄԸ
ԸՆԿ. ՅՈՎԱՆՆԵՍ ԹԱՍԱԼԵԱՆ

* ԳԵՂԱՌԻԵՍԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Տեղի կ'ունենայ Երեքշաբթի 18 Փետրուար 2003-ի
կրկնօրեայ ժամը 8:00ին, Յակոբ Տէր Մելիքեան սրահին մէջ:

ՀՐԱԻՐ

www.lemagan.com

NEW! ARMENIAN CAUSE (HAY TAD)

L.V.A. History - Martyrs - Chapters - BMDIG - Research - Monthly News - A.R.F. History - Armenian History - Armenian Genocide - Chavakch - Artsakh - Lisbon 5 - Armenians in Lebanon - links - Icons - photos.

ԸԱՅ ԴԱՏ

ԸԱՅ ԴԱՏ

ՆՄՐԱԳՐԱԿԱՆ

ՊՈՒՇԻ ՎԱՐՉԱԿԱԶՄԻ ԵՐԿԱՄԵԱՅ ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՈՒԸ

Միացեալ Նահանգներու մէջ նախընտրական օրերուն խոստումները կը շոյալուին հայկական քուէները շահելու բացայայտ նպատակով, սակայն սարիներէ ի վեր Միացեալ Նահանգներու գործադիր իշխանութեան ոչ հայանպաստ, աւելի ճիշդ՝ բրբանպաստ քաղաքականութիւնը գաղտնիք է ոչ մէկուն համար: Մեկնելով Թուրքիոյ հետ Մ. Նահանգներու ունեցած քաղաքական շահերէն՝ միշտ բացատրուին մը ունի Թուրքիոյ ի նպաստ ամբիկեան կողմնորոշումը, բրբանպաստ ծաւալապաշտութեան հանդէպ ամբիկեան հանդուրժողականութիւնը եւ յաճուն Թուրքիոյ՝ հայկական խնդիրներու անտեսումը, որուն ամենավառ օրինակն էր Քիլիմընջի ցցուն միջամտութիւնը Քոնկրէսին կողմէ Հայկական Ցեղասպանութեան նախագիծը կասեցնելու քայլը:

Խորհրդային Միութեան փլուզումէն ետք եւ Կասպից ծովու քարիւղի պաշարներուն հանդէպ ամբիկեան հետաքրքրութեան պատճառով աւելցած է նաեւ Մ. Նահանգներու գործադիր իշխանութեան ազերիամէտ քաղաքական ուղղութիւնը, երբ առաջին օրէն փորձ կը կատարէ երեւութեան հաւասարակշռութիւն մտցնել Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի հետ յարաբերութիւններու հաստատման մէջ, անկախութիւնները նախապէս միաժամանակ, Ղարաբաղի հարցով «հոգային ամբողջականութեան» եւ «Ինքնիշխանութեան իրաւունքի» սկզբունքները համատեղելու փորձով: Այս մտտեցումը, որոշ չափով, պարտութիւն կրեց օրէնսդիր իշխանութեան կողմէ «Ազատութեան աշակցութեան օրէնքի» 907 պարբերութեան հաստատումով:

Վերոնշեալ հաստատումները եթէ ոչ ընդունելի, բայց թերեւս հասկնալի են ամբիկահայութեան համար, որ երբեք չունի այն պատրանքը, թէ Միացեալ Նահանգներ կրնան Թուրքիոյ եւ Ազրպէյճանի հետ ունեցած իրենց սեփական շահերը զիջել հայութեան արդար պահանջներուն սիրոյն: Այդպէս չէ նաեւ քաղաքական չոր տրամաբանութիւնը:

Իր կարգին, սակայն, ամբիկահայութիւնը իրաւունք ունի արժեւորելու քաղաքական իւրաքանչիւր քայլ, վերլուծելու իւրաքանչիւր կեցուածք եւ անոնց լոյսին տակ ճշդելու իր դիրքորոշումը: Ամբիկահայութեան արժեւորումին ու վերլուծումին մէջ տեղ ունի իրերայաջորդ վարչակազմերու բաղդատութիւնը, նախընտրական խոստումներու տարողութիւնը եւ ոչ հայանպաստ դիրքորոշումի տարողութիւնը:

Այս մեկնակէտները նկատի ունենալով, եւ երբ արդէն սկսած է նախագահական յատաչիկայ ընտրութիւններու ընտրաքաղաք, տեղին է ձորճել Պուշի երկամեայ գործունէութեան արժեւորում կատարել ամբիկահայութիւնը շահագրգռող հարցերու դիտանկիւնէն: Պէտք է տեսնել, թէ անցնող երկու տարիներուն Պուշի վարչակազմը գործնական ինչպիսի՞ քաղաքականութիւն վարած է այն հարցերուն նկատմամբ, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի առնչութիւն ունին ամբիկահայութիւնը շահագրգռող հարցերուն հետ:

Ակնելով հայութեան համար կարեւոր նշանակութիւն ունեցող Ցեղասպանութեան հարցէն՝ անվարան կրնանք ըսել, որ գործադիր իշխանութիւնը Ցեղասպանութեան գծով, բացի նախագահի տարեկան խօսքէն, ուրիշ բան չէ ըրած Ցեղասպանութեան յիշատակութեան

կապակցաբար, որուն մէջ նոյնիսկ «ցեղասպանութիւն» բառէն խուսափած է: Այս մտտեցումը աւելի կամ նուազ չափով նոյնը եղած է նախորդ վարչակազմերու օրերուն: Բայց այս վարչակազմին նորութիւնը այն էր, որ արտաքին գործոց նախարարութեան ծածուկ աշխատանքով փորձեց հայ ժողովուրդի վրէժն փաթեթել «Հայ - բրբանպաստեցման» յանձնարարումը մը, որուն միջոցով աշխատանք կը տանէր պատմութեան գիրկը նետել Ցեղասպանութիւնը եւ գայն շրջանցել:

Սեպտեմբեր 11ի ոճիրին պատճառով ստեղծուած մթնոլորտը շահագործելով՝ Պուշի վարչակազմը, որ ծանօթ է քարիւղի շրջանակներուն հետ ունեցած իր ամուր կապերով, առիթ չկորսնցուց նախապէս ծախողած փորձը յաջողցնելու համար եւ 907 պարբերութիւնները շրջանցելու լիազօրութիւն ձեռք բերելու: Ահաբեկչութեան դէմ պայքարի պատրուակով վարչակազմը անմիջապէս Ազրպէյճանին օժանդակութիւններ յատկացնելու որոշումներ սկսաւ տալ, անտեսելով նոյնիման վարչակազմին համար շատ յստակ «Քայլ-տա»ի հետ Ազրպէյճանի ունեցած կապերու ամբողջ կենսագրութիւնը: Աւելին. անցեալ շաբաթ Պուշի վարչակազմին կողմէ առաջարկուած 2004 տարուան պիւտնէի նախագիծին մէջ կտրուկ ձեւով կրնատուած է Հայաստանի օժանդակութեան գումարը՝ հաւասարելու համար 907 պարբերութեան տրամադրութիւններէն ժամանակաւոր ձեւով դերձ կացուցուած Ազրպէյճանի յստակացումներուն:

Իրաքի վրայ յարձակումի մը մտադրութեան իբրեւ տուրք՝ Պուշի վարչակազմը պատրաստ է Թուրքիոյ անսահման օժանդակութիւններ տրամադրելու, աչք փակելով այնտեղ մարդկային իրաւունքներու ոտնակոխման, բանտերու մէջ ի գործ դրուած չարաբանքներուն, Հայաստանի հանդէպ շարունակուող շրջափակման դիմաց: Այս ծիրին մէջ վաւերացուեցան ռազմական ուղղութիւններու վաճառքը: Աւելին. Թուրքիոյ՝ Եւրոմիութեան անդամակցելու հարցով Պուշի վարչակազմը չխուսափեցան միջազգային յարաբերութիւններու մէջ ընդունուած կարգեր խախտել եւ ի նկատս այդ անդամակցութեան՝ նշումներ բանցնելու աչք ու ծախ: Եթէ վերոյիշեալ իրողութիւններուն վրայ աւելցնենք այն, որ անհակընալի ու դեռ չբացայայտուած պայմաններու տակ Հայաստանի անունը գաղթականներու ծառայութեան կասկածելի երկիրներու շարքին դասուեցան, ապա երկամեայ գործունէութեան հաշուեկշիռը կ'ըլլայ այն, որ հայկական կողմին Ապրիլ 24ին տարեկան ելոյթ կը պարգեւէ, իսկ ազերաբրբանպաստ կողմին՝ Հայաստանի օժանդակութեան կրնատում, Ցեղասպանութիւնը շրջանցելու «հաշտեցման» յանձնարարումը 907 պարբերութիւնը շրջանցելու որոշում, ռազմական ուղղութիւններ, Եւրոմիութեան անդամակցութեան համար նշումներ, միջինուոր տղարներու օժանդակութիւնը եւ այլն:

Մտահոգիչը այն է, որ վարչակազմին քաղաքական ուղղութեան մէջ մօտիկ ապագային փոփոխութիւններու նշաններ չկան, երբ փաստօրէն 907 պարբերութիւնը շրջանցելու որոշումը վերանորոգուեցաւ վերջերս: Ուստի ամբիկահայութիւնը իր կեցուածքն ու միջոցառումները վերանայելու հրամայականին առջեւ կը գտնուի:

«Հայրենիք»

«ՈՒԱՇԻՆԿԹԵՐՆ ՓՈՍԹ» ԿԸ ՃԱՆՉՆԱՅ ԱԶՐՊԵՅԾԱՆԻ ԵՒ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՒԱՍԱՐ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԱԶՐԵՅԻՎ ԹԵՐԹԸ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱԴԻ ԿՈՂՄԵՐ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ՊԱԶՈՒՆ ՈՒ ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏԸ

«Ուաշինկթըն Փոսթ» թերթը Ցունուար 12ին հրատարակեց յօդուած մը, որ կ'անդրադառնայ Ազրպէյճանի մէջ կառավարման միահեծան եղանակին եւ ժողովրդավարական կարգերը ոտնահարող Հայտարար Ալիեւի վարչակարգին հանդէպ Ուաշինկթընի հաւատարիմ դիրքին: Գրութիւնը գալորտիստ պատճառեց Պաքուին: Ազրպէյճանի դեսպանութիւնը պահանջեց հարցին մասին իր տեսակէտը ներկայացնելու առիթ: Դեսպան Հաֆիզ Փաշայեւի ընծայուեցաւ այդ առիթը, այսուհանդերձ, գիտակցելով, որ Ազրպէյճանցի դիւանագէտը պիտի անդրադառնայ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին, թերթը նաեւ առիթ տուաւ զարադեան կողմին: Այս մէկը աւելի եւս բարկացուց Պաքուն:

«Ուաշինկթըն Փոսթ»ի լրագրող Սուզան Կլէսըրի յօդուածը «Անհակաշունչի կարգաւորումը՝ Ազրպէյճանի իշխանութիւններուն անակնկալ դատավարութիւնը», ընդհանրապէս կ'անդրադառնայ Պաքուի մօտ գտնուող Նարդարան գիւղի իրավիճակին, ուր երկրի իշխանութիւններուն քաղաքականութեան դէմ բողոքի ելոյթները կը շարունակուին արդէն 2 տարիէ ի վեր: «Ազրպէյճանի կառավարութիւնը կ'ըսէ, թէ ժողովրդավար է, սակայն երկիրը կը կառավարէ մենատիրական միջոցներով: Նարդարանի միջադէպը լուրջ փորձութեան ենթարկեցին իշխանութիւնները», դիտելու ուն տայ լրագրողը: Կլէսըրը կը նշէ, թէ՝ «Ազրպէյճանի երկիրը մըն է, ուր յատկապէս Միացեալ Նահանգներու համար դժուար է հաւասարակշռել մարդկային իրաւանց պաշտպանութեան քաղաքականութիւնը եւ ռազմավարական շահերը»:

Յօդուածը նաեւ կ'անդրադառնայ Ազատութեան զօրակցութեան օրէնքի թիւ 907 յօդուածին: «Ուաշինկթըն Փոսթ»ի լրագրողին համաձայն, Ուաշինկթընի նոր մտտեցումներուն արդիւնքն է Ազրպէյճանի հանդէպ այդ պատճառիւնցի առնուակը ժամանակաւորապէս առկախելու ամերիկեան վարչակարգին մղումը: «90ականներու սկիզբը հաստատուած է Ազրպէյճանին ամերիկեան որոշ օժանդակութիւններ արդիւրդ պատճառիւնցի առկախումով Միացեալ Նահանգներ որոշ գիշումներ կատարեցին Ալիեւին», կ'ընդգծէ Կլէսըրը:

Ջարմանայի չէ, որ այսպիսի արժեւորում մը բարկացնէ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը: Նախարարութիւնը դժուար թէ կուհէր, որ Տերթու մը հրատարակելու պահանջը, ներկայացուած՝ «Ուաշինկթըն Փոսթ»ի խմբագրութեան, դուռ պիտի բանայ յաւելեալ բարդութեան: Որոշելով առիթ տալ Ազրպէյճանի դեսպանին՝ Սուզան Կլէսըրի յօդուածին մասին իր կողմից տալու, «Ուաշինկթըն Փոսթ» վճռեց պահել հաւասարակշռութիւնը եւ խնդրեց Ազրպէյճանցի դիւանագէտին ղարաբաղցի պաշտօնակիցին՝ Ուաշինկթընի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան մնայուն ներկայացուցիչ Վարդան Բարսեղեանէն կարծիք արտայայտել:

Բարսեղեան նախ ողջունեց թերթին անկողմնակալութիւնը՝ Ազրպէյճանի մէջ ժողովրդավարութեան իրավիճակը առարկայական ձեւով ներկայացնելուն համար: Բարսեղեան շեշտեց, թէ պատերազմի վերսկսման սպառնալիք ուղղելով Լեռնային Ղարաբաղին՝ Հայտարար Ալիեւ եւ իր շրջապատը կ'օգտագործեն ռազմաշունչ ոճը՝ ամբացնելու համար մենատիրական վարչակարգի դիրքերը:

«Տնտեսական բարեփոխումները, քարիւղի փոխարութիւնը, Հարաւային Կովկասի նման ռազմավարական կարեւոր շրջանի մը խաղաղութիւնը եւ կայունութիւնը կախեալ են դրացի երկիրներու միջեւ հասարակաց արժեքներու ընդունումէն եւ բարեկամական յարաբերութիւններէն», նշած է Բարսեղեան «Ուաշինկթըն Փոսթ»ին մէջ հրատարակուած իր տեսակէտին մէջ: Ան յոյս յայտնած է, թէ՝ «Միացեալ Նահանգներու ղեկավարութեամբ ժողովրդավարական սկզբունքները եւ մարդկային իրաւանց յարգանքը տիրական կը դառնան շրջանին մէջ»:

Միացեալ Նահանգներու մէջ Լեռնային Ղարաբաղի մնայուն ներկայացուցիչին տեսակէտը Ազրպէյճանի դեսպանի նամակին կողքին հրատարակելով «Ուաշինկթըն Փոսթ» ըստ էութեան Ստեփանակերտը եւ ոչ թէ Երեւանը կը ճանչնայ իբրեւ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի կողմ: Աւելին. թերթը կը յստակացնէ, թէ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ազրպէյճանի կարգավիճակները կը դառնէ հաւասար: Այս իրողութիւնը կարեւոր է, նկատի ունենալով, որ «Ուաշինկթըն Փոսթ», որ նախապէս յաջողած է վար առնել նախագահ մը, չափազանց ազդեցիկ է:

«ՓԱՆԱՐՄԻՆԵՆ» ԿԱՅՔ (Յապաւուած)

ԾԱՆՈՒՅՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ «Ազդակ»ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափակողներէն կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթերցելի գիրով (հաստատութեանց պարագային)՝ նախընտրաբար պաշտօնակալ քաղաքի վրայ, եւ՝ հաստատուած՝ ներկայացնել «Ազդակ»ի ծանուցումներու գրասենյակը:

ԴԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄ ՄԸ ԾԻԾԵՌՆԱԿԱԲԵՐԴԻ ՄԷՋ

Դանիոյ բազաւորական ընտանիքի անդամ Ռոնէ Տը Ֆրիզ վերջերս այցելած է Միտոնցա-կաբերդ: Ան յարգանքի տուրք մատուցած է Հայկական Ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին եւ ծանօթացած է Հայկական Ցեղասպանութեան թանգարան - հիմնարկի վաներագրական նիւթերուն:

Տը Ֆրիզ յայտնած է, թէ շատոնց կ'ուսումնասիրէ Հայկական Ցեղասպանութեան առընչուող փաստաթուղթեր:

Ան նկատել տուած է, թէ Հայաստան գտնուած միջոցին լաւապէս ըմբռնած է «հայու աչքերուն մէջ առկայ թախիծը»: Ան հաստատած է, թէ Թուրքիա մօտ ապագային պիտի խոստովանի իր յանցանքը: Դանիացի ազնուականը նշած է, թէ այժմ կը հաւաքէ փաստաթուղթեր՝ փաստելու համար, թէ հայեր աշխարհի առաջին բռնագաղթածները եղած են, ինչ որ կրնայ իբրեւ ապացոյց օգտագործուի Ցեղասպանութեան նախագիծն աշխատանքներու մէջ:

Իր կարգին, Հայկական Ցեղասպանութեան թանգարան - հիմնարկի տնօրէն Լաւրենտի Բարսեղեան նշած է, թէ Ա. Աշխարհամարտին մասնակցած բոլոր ուժերը պէտք է ներողութիւն խնդրեն հայ ժողովուրդէն: «Ռուսիա եւ Ֆրանսա արդէն նախաձեռնեցին ցեղասպանութիւնը: Հայաստանի բրիտանացի բարեկամները, գլխաւորութեամբ պարոնուրի Քարոլայն Քոքսի, աշխուժ աշխատանք կը տանին այս ուղղութեամբ Բրիտանիոյ մէջ», նշած է Բարսեղեան, աւելցնելով, որ Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Բրիտանիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու նախաձեռնումը կրնայ պարտադրել, որ Թուրքիա նախաձեռնէ Հայկական Ցեղասպանութիւնը:

ԱԶԵՐԻՆԵՐ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ԻՐԵՆՑ ԲՈՂՈՔԻ ԱՐՇԱԻՆԵՐԸ

«էյ. էն. էս.» հեռատեսիլի կայանը կը տեղեկացընէ, թէ Ազրպէյճանի ժողովրդային ծակատ կուսակցութիւնը Փետրուար 4ին Եւրոպական Խորհուրդի Ազրպէյճանի գրասենեակին առջեւ բողոքի ցոյց մը կազմակերպած է: Ցուցարարները Եւրոպական Խորհուրդը դատապարտած են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման առնչութեամբ աշխատանք չտանելու յանցանքով: Ցուցարարները հանդէս եկած են «Անկախութիւն» Ղարաբաղի, «Մեր ազգին եւ պետութեան նկատմամբ յարգանք կը պահանջենք» եւ «Կը դատապարտենք ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակին գործունէութիւնը» յայտարարութիւններով:

Իսկ Փետրուար 5ին կուսակցութիւնը ցոյց մը կազմակերպած է Պաքուի Ֆրանսական դեսպանատան առջեւ՝ բողոքելով, ըստ «էյ. էն. էս.»ի, Ազրպէյճանի նկատմամբ Ֆրանսայի «Երկու չափ երկու կշիռ» քաղաքականութեան դէմ: Ցուցարարները քննադատած են նաեւ Ֆրանսայի մէջ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Արկաղի Դուկասեանի այն յայտարարութիւնները, որոնք կը վերաբերէին Լեռնային Ղարաբաղի անկախ հանրապետութեան: Անոնք դատապարտած են Ֆրանսայի հայապատու դիրքորոշումը եւ՝ պահանջած, որ Ֆրանսա միջամտուի չըլլայ Ազրպէյճանի ներքին հարցերուն եւ յարգէ երկրին օրէնքները:

Նշենք, որ նախապէս Ազրպէյճանի ժողովրդային ծակատ կուսակցութիւնը նման ցոյցեր կազմակերպած էր ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի Պաքուի գրասենեակին եւ Ցունուստանի դեսպանատան առջեւ:

ԱԶՐՊԵՅԾԱՆԵՆ ՆԱՄԱԿ՝ ՔՈՆԿՐԵՍԻՆ

Ազրպէյճանի «էլիս» թերթը կը տեղեկացնէ, թէ Ազրպէյճանի ոչ կառավարական կազմակերպութիւններու ազգային ֆորումը Փետրուար 6ի իր հանդիպումին ընթացքին որոշած է նամակ մը լղել Միացեալ Նահանգներու Քոնկրէսին՝ բողոքելով 2003ին Լեռնային Ղարաբաղի տրամադրութեան դէմ: Ազրպէյճանի ամերիկեան դեսպանատան յանձնուած նամակին մէջ ֆորումը նշած է, թէ Ազրպէյճանի հանրութիւնը յուսախար եղած է Միացեալ Նահանգներու որոշումէն: Նշեալ քայլը «Երկու չափ երկու կշիռ» քաղաքականութիւնը նկատելով՝ ֆորումը նամակին մէջ գրած է. «Միջազգային համայնքը լաւապէս գիտէ, թէ Լեռնային Ղարաբաղի տարածքը կը գործածուի ոչ միայն դրամ լուալու, այլ նաեւ՝ մթաքանդութեան եւ հաւանքեկներու պատրաստութեան համար»: Ապա ֆորումը կոչ ուղղած է Քոնկրէսի անդամներուն, որ Լեռնային Ղարաբաղի ամերիկեան օժանդակութիւնը կասեցուի:

Ֆորումի նախագահ Ազայ Կուլիեւ այս առիթով յայտնած է, թէ հակառակ Ուաշինկթընի կողմէ այն պնդումներուն, որ ինք կը ճանչնայ Ազրպէյճանի «Տողային ամբողջականութիւնը», եւ հակառակ անոր որ Միացեալ Նահանգներ ԵԱՀԿի Մինսքի խմբակի անդամ են, Քոնկրէսի այս քայլը կասկածի տակ կը դնէ նշեալ բոլոր յայտարարութիւնները:

Մահապանակներ Եւ Կրօնականութիւնի Տարբերակներ

ԲԱՐԵԼՈՆԻ ԳԱՆՁԵՐԸ ԿԸ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ

ՄԻՆՉ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆՈՒՄ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆ ՅԱՐՁԱԿԵԼՈՒ ԻՐԱՔԻ ԿՐԱՅ, ՇԱՀԱԳԵՆԵՐ ԿԸ ՓՈՒԹԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ ԵՐԿՐԻՆ ՇԱՀԱՐԵԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ: «ՏԻ ԻՆՏԻՓԵՆՏԱՆԸ» ԿԸ ԳՐԷ:

Անոնք կը ծրարեն Ասերեստանի, Սուս-երիոյ եւ Բաբելոնի առաջնական գանձերը հնագիտական վայրերու եւ Մուսուլի թանգարանին մէջ՝ պատրաստուելով պատերազմին ընթացքին ամերիկեան եւ բրիտանական ռազմական զորքերուն պատճառով արեւելքէն ելնելու համար:

Մինչ իրաքի հնագիտական գանձերու պատահանատու տնօրէն Մանհալ ժապար կը յայտնէ այն մտաւիճակները, թէ բազմաթիւ հնութիւններ ենթակայ պիտի ըլլան վտանգի, օգտին յարձակուած ահապահ մը կը սկսի հնելի: Ամերիկեան եւ բրիտանական օդանավերը դարձեալ երկիրն են եւ կը հսկեն թռիչքի արգելեալ գոտիին:

Մուսուլը եւ անոր շրջապատը յաճախ թիրախ դարձած են դաշնակիցներու յարձակումներուն: Անցեալ Օգոստոսին անոնք ռատար մը փճացուցին քաղաքին օդակայանին մէջ: Այժմ Մուսուլի հնագիտական գանձերուն ճակատագիրը միջնագոյնի խոր մտահոգութիւն կը յառաջանէ: Ժապար անցեալ Մարտին կը գտնուէր Լոնտոն՝ հարցը քննելու համար բրիտանացի մասնագէտներու հետ, որոնց շարքին՝ Քէյմպրիճի դասախօս Տէյլիտ Օթէն եւ Բրիտանական թանգարանէն Ճոն Քրոթիս:

Հնագրեան երկու վայրեր աներուած էին 1991ի ամերիկեան յարձակումներուն ժամանակ, իսկ 640ին կառուցուած ծոռը մինարէ մը 1993ին մագպուրով ազատուած էր կործանուած: «Յայտնապահ ասիական տաղանակ կը պատճառուէ: Եթէ պատերազմ տեղի ունենայ, եւ կ'ըսեն, թէ այս պատերազմը նոյնիսկ աւելի գէշ պիտի ըլլայ 1991ի պատերազմէն, ապա պէտք է ընդունինք, թէ մեր հնագրեան ժառանգութեան մէջ կորուստներ պիտի արձանագրուին, - կ'ըսէ ժապար: Սակայն ասիական միայն իրաքի կորուստը պիտի չըլլայ, այլ՝ ամբողջ աշխարհին: Առաջին գրաւուր բառը յայտնուէր կը գայ, արուեստի եւ երաժշտութեան բազմաթիւ գաղափարներ այստեղ ծնունդ առած են: Սարսափելի ողբերգութիւն մը պիտի ըլլայ»:

Ծրագիրը հնութիւնները ստորերկրեայ նկուղներ փոխադրելն է: Նկուղներուն վայրը գաղտնի կը մնայ, գէթ կանխարգիլելու համար կողոպտուող այն արշաւը, որ տեղի ունեցաւ 1991ին, երբ վարչակարգը իր հակակշիռը կորսնցնող երկրին որոշ շրջաններուն մէջ: Թանգարաններէ եւ հնագիտական վայրերէ գողցուած իրեր յայտնուեցան Եւրոպայի եւ Հիւսիսային Ամերիկայի շուկաներուն մէջ: Մուսուլի շրջակայ հնագիտական հարուստութեան մաս կը կազմէ Նիմրուքը, որ Ասորեստանի երկրորդ մայրաքաղաքը դարձաւ Ն.Ք. 1283ին:

Նիմրուքի յայտնաբերումին մէջ դեր ունեցած են բրիտանացիները: Օսթրէն Հենրի Լէյ-յարտ յայտնաբերած է Նիմրուքի ասորեստանեան պալատները եւ լուրը հրատարակուած է «Տի Իլլասթրէյթըտ Լանտըն Նիուզ»-ի մէջ, 1840ին: Ակաթա Քրոթիս 1950ական տարիներու սկիզբը որոշ ժամանակ մը ապրած է Մուսուլ իր ամուսինին՝ անուանի հնագէտ Մաքս Մալուրնի հետ եւ մասնակցած է Նիմրուքի պեղումներուն: Մուսուլի մէջ անոր կեցութիւնը ներշնչման աղբիւր եղած է իր «Մըրտըր Ին Մեոսփոթամիա» եւ «Տէյ քէյթ թու Պաղտատ» վէպերուն:

Մուսուլի մօտ է նաեւ Նինուէն՝ սուսերական եւ բաբելոնական մշակութային կեդրոնը եւ Սենեքերիմի մայրաքաղաքը: Իրաքի եւ եւրոպացի հնագէտներ Նինուէնի մէջ յայտնաբերած են շարք մը հնագրեան գանձեր եւ պալատներ: Կայ նաեւ Հաթրան՝ պարսկական կայսրութեան հեռաւոր մէկ կեդրոնը, ուրկէ յայտնաբերուած են թանկարժէք հնութիւններ: Այս եւ նման վայրերու մէջ հնագիտական աշխատանքները դադարած են, որովհետեւ շատ վտանգաւոր կը նկատուին:

Տարբեր վայրերէ յայտնաբերուած հնութիւններէն ոմանք փոխադրուած են Արեւմուտք, մանաւանդ՝ Բրիտանիա: Անոնց մեծ մասնութիւնը, որոնց շարքին՝ մեծ թիւով արձաններու գլուխներ, կը ցուցադրուին Բրիտանական թանգարանին մէջ:

Իրաքի թանգարանի պատասխանատու մը՝ Սապա Օմարի կ'ըսէ. «Քաղաքի իրերու վերադարձը պահանջած ենք, սակայն մեր դիմումները մերժուած են այն պատճառաբանութեամբ, թէ վտանգաւոր է կացութիւնը: Անոնք կը սպառնան ռազմական մեզ, ապա կ'ըսեն, թէ չեն կրնար վերադարձնել մեր ժառանգութիւնը, որովհետեւ պարզապէս կացութիւնը շատ վտանգաւոր է: Ձէ՞ք կարծիք, թէ հետաքրքրական պատճառաբանութիւն մըն է այս: Իրաքը տարբեր դիմումներու մշակույթներու վայր մըն է: Մարդիկ պէտք չէ, որ իրենց կեանքին եւ պատմութեան դէմ պատերազմի նման սպառնալիքներ դիմագրաւելով ապրին»:

Շրջանին բնակիչներուն շարքին են եգիպտացիները. ծագումով քիւրտ ժողովուրդ մը, որուն կրօնական հաւատալիքները գրադաշտականութեան, իսլամութեան, քրիստոնէութեան եւ հեթանոսութեան խառնուրդ մըն են: Անոնց գաղտնի փոխադրութիւններն ու քաղաքները կը թելադրեն կապուտ հագնիլ եւ հազար ուտեղ: Մուսուլէն հիւսիս՝ Այն Սիֆնիի մէջ եգիպտացիներու սրբավայրը հնագիտական ժառանգութեան վտանգուած վայր մըն է:

Մուսուլը նաեւ Իրաքի մէջ քրիստոնէութեան կեդրոն մըն է, թէեւ սուրիացի կաթողիկոսներու թիւը նուազած է գաղթի պատճառով: Մուսուլի 1.5 միլիոն բնակչութեան մէջ քրիստոնէաները կը հաշուեն շուրջ 20 հազար:

Ամէնէն հին եկեղեցիին՝ Ս. Թովմասի մէջ, որ կառուցուած է այնտեղ, ուր բնակած է առաքեալը Մուսուլը այցելութեան առիթով, հայր Փայուս կը խօսի պատերազմի յայտնապէս անդառնալի ընթացքին մասին:

Ս. Յովսէփի եկեղեցին եւ եկեղեցապատկան դպրոց մը աներուած էին Ծոցի պատերազմին ժամանակ:

«Ինչպէս որ բան է, եւ բոլոր եւրոպացիները, որոնց կը հանդիպիմ, կ'ըսեն, թէ խելացը նոր բան է, սակայն կը թուի, թէ ամերիկացիք որոշած են, - կ'ըսէ հայր Փայուս: Պէտք է ձեռք ըլլայ այս հարցը բանակցութեամբ լուծելու: Արդէն մահ ու աներ տեսած ենք Մուսուլի մէջ: Մարդկային կեանքի ահաւոր վտանգ մ է այս: Այստեղ գոյութիւն ունի նախաքրիստոնէական մշակոյթ մը, մակայն անիկա կը պատկանի ամբողջ մարդկութեան: Կը յուսամ, որ անիկա անվնաս մնայ»:

Մուսուլի տարածքին եկեղեցիներ հսկումներ յայտարարած են խաղաղութեան համար: «Միակ բանը, որ կրնանք ընել: Մնացեալ Աստուծոյ կախեալ է», կ'ըսէ հայր Փայուս՝ ափեւրը տարածելով աղբրսագին:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ ԺԻԿՍՕ ՓԱԶԸԼԸ

ԱՆԿՔՈՐ ՌԻԱԹԻ ՄԷՋ 40 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ ԲԱՆԴՈՒՄԸ ՏԱՃԱՐ ՍԸ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱՅ ԲԱՐ ԱՈ ԲԱՐ: «ՏԸ ՆԻՒ ԵՈՐԷ ԹԱՅՍՁ» ԿԸ ԳՐԷ:

Քամպոտոյ մէջ Ֆրանսացի հնագէտներու խումբ մը 40 տարի առաջ որոշեց, թէ Պաֆուստի տաճարը փրկելու լաւագոյն միջոցը գայն քանդելն է:

Ֆրանսացիք սկսան խարխալած տաճարին քարերը հանել մէկ առ մէկ՝ մանրամասնօրէն արձանագրելով իրենց աշխատանքը, ծրագրելով տաճարը վերակառուցել աւելի տոկուն ձեւով:

Ապա վրայ հասաւ պատերազմը: 1972ին կարմիր խմբիները մօտեցան Անկթորի տաճարներու համալիրին, եւ աշխատանքները խոյս տուին: Ապա ստեղծուած քռոսին մէջ փճացան բոլոր գրաւուր արձանագրութիւնները:

Երբ 1995ին վերադարձան վերակառուցողները, անոնք իրենց դիմաց գտան 300 հազար քարերու գանգուածներ, որոնք ցրուած էին ծառերուն մէջ: Այլ խօսքով՝ աշխարհի ամէնէն մեծ ձիկսօ փազըլը:

Այս փազըլը քարտէսէ գուրկ է, սակայն ունի լուծում մը: Պաֆուստի տաճարը դարձեալ կը բարձրանայ քար առ քար եւ չերտ առ չերտ՝ իրբեւ Անկթորի քաղաքակրթող կոթողներէն մէկը:

Տաճարը կառուցուած է 11րդ դարուն: Անիկա 5 շերտերէ բաղկացած աւազաքարէ բուրգ մըն է եւ մինչեւ այսօր տպաւորիչ կառուց մը կը մնայ: «Իրապէս զարմանահար տեսարան մը», ինչպէս գայն նկարագրած է 13րդ դարու չինացի ուղեւոր Ջու Տակուան:

Անկթորի միւս տաճարներուն նման, Պաֆուստին 500 տարի առաջ Անկթորի հզօր կայսրութեան քաղաքումէն ետք կուլ գացած էր անտառին: Միայն անցեալ դարուն էր, որ Ֆրանսացի հնագէտներ սկսան մտածել անոր մասին:

Սակայն Պաֆուստը, որ հապճեպով կառուցուած է աւազի վրայ եւ անձրեւներու ջրէն ձեւափոխուելու միջոցներէ գուրկ է, կը տատանէր եւ փուլ կու գար: Անիկա շատ խարխուլ էր եւ վերանորոգութեան չէր տոկար իր դրացնութեան մէջ ամրապնդուած միւս տաճարներուն նման, ինչպէս՝ Պայոնի:

Լուծումը ճիշդ այն էր, ինչ որ կ'ընեն յանդուգն մեքենագէտներ, երբ կը քակեն ինքնաշարժի շարժակ մը, եւ աշխատանքը սկսաւ 1960ական տարիներուն:

Ֆրանսացիներու խումբը, որ այժմ կը գրաւի տաճարին վերակառուցումով, կը դիմազըրաւէ շարք մը մարտահրաւէրներ, ինչպէս՝ ծոռը Պուստայի արձանի մը վերականգնումը եւ 1960ական տարիներուն կառուցը ամրապնդելու նպատակով աւելցուած թանձրածոյլ կոթիւք մը, որ այժմ աւելորդ կը նկատուի:

Սակայն ամէնէն գրաւիչ մարտահրաւէրը կ'ուղեւոր նոյնինքն փազըլին բեկորները:

Դարեր շարունակ արեւուն, անձրեւաբեր հովիտներ եւ անտառին ռուսացումի պատճառով մաշած Պաֆուստի քարերը կոշտացած ու ցցուն դարձած են. անոնցմէ իւրաքանչիւրը միայն քիչ մը տարբեր է միւսէն: Կառուցը ծեփէ գերծ ըլլալով՝ քար մը պէտք է ճիշդ ձեւով յարմար իր վերը, վարը կամ կողքին դրուած քարերուն:

«Մէկ տեղ՝ մէկ քարի համար, մէկ քար՝ մէկ տեղի համար, - կ'ըսէ աշխատանքը գլխաւորող Ֆրանսացի մասնագէտը: - Այս է օրէնքը»:

Որեւէ Յիկսօ փազըլի նման, կարելի չէ բռնի ուժով քար մը տեղադրել տեղ մը, որ կը թուի թէ ճիշդ է, սակայն իրականութեան մէջ սխալ է:

«Պիտի ծիծաղեք, սակայն եթէ 11 մմ. աւելի երկար քար մը գետեղենք այստեղ, 20 մեթր անդին ամէն ինչ սխալ դուրս կու գայ, - կ'ըսէ մասնագէտը: Ասիկա յաճախ կը պատահի, սակայն, երբ կը պատահի, անմիջապէս կ'անդրադառնանք սխալին: Այս է գոտարուութիւնը, սակայն նաեւ՝ սխալներու դէմ պաշտպանութիւն միջոցը: Կոթողը ինքզինք կը շտկէ»:

Տաճարին սեփական «միջամտութեան» կողքին, վերակառուցողները 3 տարբեր ուղեցոյցներ ունին:

Ֆրանսացի այն մասնագէտը, որ Պաֆուստի ծրագրին վրայ աշխատած էր 1960ական տարիներուն եւ այժմ հանգստեան կոչուած է, իր յիշողութեամբ կ'օգնէ որոշ չափով:

Երկրորդ ուղեցոյցը Պաֆուստի մնացեալ լուսանկարներու արխիւ մըն է, զոր Ֆրանսացի մասնագէտներ տարիներու ընթացքին հարստացուցած են: Անոնց գլխաւոր արժէքը տաճարին քանդումէն առաջ անոր փուլ եկած մասերուն պատկերումն է, ինչ որ վերակառուցողներուն կը խնայէ պակաս քարեր փնտնելու անտեղի աշխատանքը:

Երրորդ ուղեցոյցը Պաֆուստի մնացեալ կէսն է, որ պիտի քանդուէր, երբ ամբողջաւոր առաջին կէսին վերակառուցումը:

Այս երկրորդ կէսը վերանորոգելով՝ Ֆրանսացիներու խումբը գաղափար մը կ'ազմած է տաճարին իւրաքանչիւր շերտին քարերուն տեսքին վերաբերեալ:

Սկիզբէն փորձ մը կատարուած է քարերուն պատկերները համակարգիչի մը ուղեղին մէջ ղեկելու՝ տաճարին վերակառուցումին մէկ նախադիւր ստանալու համար: Սակայն նկատի ունենալով քարերուն մաշած անիւնները՝ համակարգիչին ընդհանրական լուծումները պիտանի չեն նկատուած:

«Հետեւաբար սկսանք փնտնել աւելի պարզ լուծում մը, մարդկային ուղեղէն ծնած լուծում մը, - կ'ըսէ մասնագէտը: - Այլ խօսքով՝ յիշողութիւնը»:

Ան կ'ըսէ, թէ քարերը շուրջ 500 ձեւի են, սակայն այժմ արդէն ոչ ոք կարիքը կը գոյայ նախադիւրներուն դիմելու: Իւրաքանչիւր նախադիւր զիտէ, թէ ինչ տեսակի քարեր պիտի փնտնէ: Կարգ մը փոքր մասեր իրենց կը գոցուին: Անտառը լեցուն է քարերով, որոնք մանրակերտ տաճարներու կը նմանին եւ կը սպասեն իրենց տեղը դրուելու վայրկեանին:

«Ասիկա բարձր արհեստագիտութեան վրայ հիմնուած ծրագիր մը չէ, - կ'ըսէ մասնագէտը, - պարզապէս աշխատանքի ուղադրութիւն դարձնելու եւ չքանդուելու հարց է»:

(ՅԱ.ՊԱՒՈՒԱՍԾ)

ՏՈՒՊՐՈՎ ՆԻՔԻ ԺԱՌԱՆ ԳՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՎՏԱՆ ԳՈՒՄԾ

«ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.» ԿԸ ԳՐԷ ՆԱԽԿԻՆ ԵՈՒԿՈՍԱԽԻՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԵՆ ՅԱՆԱՍ ՏՈՒՊՐՈՎ ՆԻՔԻ ԴԻՍԿՐԱԿՄԵ ԿՍԱԿՆԻ ՈՒ ԲԱՆԴՈՒՄԻՆ ՍԱՍԻ

Երբ 1990ական տարիներուն նախկին Երկուսկիան կը բաժնուէր, պատերազմին ընթացքին ծանր ռազմական իրադրութիւններ Արարիականի եզերքին գտնուող Տուպրովնիք գիւղաքաղաքը, որ այժմ դարձեալ վտանգուած է, այս անգամ՝ մշակութային ժառանգութեան փճացումի պատճառով:

Այս ձմեռ փոթորիկ մը մեծ վնաս հասցուց հին Գաւառի Գաւառի Գաւառի:

Ստանդարտ աւելի շեշտուեցաւ անցեալ ամիս, երբ հանգ փոթորիկ մը մեծ վնաս հասցուց քաղաքին հին նաւահանգիստին:

Քաղաքին ամէնէն հին սիւներէն մէկը, որ կու գայ 15րդ դարէն, սկսած է ճեղքուիլ մաշումի պատճառով: Տուպրովնիքի մայր եկեղեցիին մէջ քանդակներ սկսած են փուլ գալ:

Պատմագէտներ երկիրի տարածքին հարկուրաւոր ուսանողներու գորակցութեամբ՝ կամարատեան իրողութիւնը պետութիւնն ու տեղական իշխանութիւնները, որոնք գրեթէ ոչ մէկ միջոցառումի կը գիմեն քաղաքին ժառանգութիւնը պաշտպանելու համար:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՎԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ Պատմագէտներ կը յայտարարեն, թէ ԵՈՒՆԵՍԿՈՒՅԻ ղրմելը Տուպրովնիքի գոյատեւու-

մին միակ միջոցն է: Պատերազմին ընթացքին ԵՈՒՆԵՍԿՈՒ ԵՐԿՈՍԱԽ Իշխանութիւններէն պահանջած էր դպրեցնել քաղաքին ռազմականութիւնը: Հետագային Լա Հէյի մէջ ՄԱԿի Ոճրադատատեանը 16 կէտերէ բաղկացած իր ամբաստանագիրին մէջ ներառեց Տուպրովնիքի վրայ յարձակումներուն առնչուած պատմական կոթողներու աւերումը:

Ծար.ը՝ էջ 10

Պատրաստեց Լ. ԿԻՒՈՅԵԱՆ-ՄՐԱՊԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԵԻՏՈՒՐԻ ԿԵԴՐՈՆԸ ԿԱՌՈՒՑԵԼՈՒ ՆԱԿԱԳԻԾՆԵՐ

Նիւ Եորքի մէջ Աշխարհի Առեւտուրի Կեդրոնին երկու աշտարակները կառուցելու մրցանքի մը աւարտական հանգրուանին հասած են երկու նախագիծեր, որոնք կը ներկայացնեն աշխարհի ամէնէն բարձր շէնքերը շինելու առաջարկներ: Անոնք պիտի գերազանցեն ներկայիս աշխարհի ամէնէն բարձր երկնաքերները՝ Փեթրոնասի գոյգ աշտարակները:

Լայպսթայնտի նախագիծը ձախիմ եւ «Թիմը»-ի առաջարկը աշին:

«ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.»-ի համաձայն, վերջին բանը, որուն կարիքը ունի Նիւ Եորքը, ապակեայ եւ պողպատեայ հսկայական այլ գանգուած մըն է:

Աւարտական հանգրուանին հասած երկու նախագիծերէն մէկը կը պատկանի Լայպսթայնտի, որ ձեւագծած է Պերլինի Հրէական թանգարանը, իսկ միւսը՝ ճարտարապետներու «Թիմը» խումբին, որ կը գործէ Նիւ Եորքի մէջ: Մրցանքին վերջնական արդիւնքը պիտի յայտարարուի շուրջ մէկ ամիսէն:

Անցեալ Դեկտեմբերին կայացաւ նախկին Աշխարհի Առեւտուրի Կեդրոնին գետնի հաւասար վայրը վերակառուցելու մրցանք մը, սար վայրը վերակառուցելու 9 նախագիծերուն ընթացքին քննարկուեցան:

ՉՈՒՅՐՈՒ ՅՈՒՇԱԿՈՒՈՂ Լայպսթայնտի նախագիծը կ'ընդգրկէ 541 մեթր բարձրութեամբ երկնաքեր մը, որ կը հսկէ պողպատէ քանի մը փոքր աշտարակներու վրայ:

Ծար.ը՝ էջ 8

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ՎԵՐԱԴԱՏ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՏԵԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ԵՐՈՒՍԱԼՆԻՄ, 13 (ԱՅՓ).— Իսրայելի արտաքին գործոց նախարար Պենիախ Բեթանիան հաստատեց պեղծիքական ատեանի մը վճիռը, որ կ'ուզէ դատական հետապնդումի ենթարկել վարչապետ Արիէլ Շարոնը: Նեթանիան ըսաւ, որ վճիռը լուրջ ու վտանգաւոր յարձակում մըն է արդարութեան, ճշմարտութեան եւ բարոյականութեան, ինչպէս նաեւ Իսրայելի պետութեան դէմ:

Նեթանիան կը խօսէր Պեղծիքայի դեպքին հետ ունեցած հանդիպումի մը աւարտին: Ան դեպքանը հանդիպումի հրահրած էր, փոխանցելու համար Իսրայելի բողոքը արձակուած վճիռին դէմ: Նեթանիան ըսաւ, որ երբ ահաբեկչութեան դէմ պայքարողը կ'ամբաստանուի, ահաբեկչութեան դէմ մղուող համաշխարհային պայքարը հարուած կը ստանայ:

Պեղծիքայի վերադատ գերագոյն ատեանը Չորեքշաբթի երեկոյեան հրապարակեց անակնկալ վճիռ մը, ըստ որում Արիէլ Շարոն պատերազմական ոճիւրներ գործած ըլլալու յանցանքի համար կրնայ դատուիլ, սակայն երբ անոր իշխանութեան նստաշրջանը աւարտի: Շարոն կ'ամբաստանուի 1982ին Պէլլուսթի Սապրա եւ Շոթիլա պաղեստինեան գաղթականներուն մէջ ջարդ մը հրահանգած ըլլալու յանցանքով:

Մարդկային իրաւանց պաշտպաններ ողջունեցին ատեանին վճիռը:

ՇԻՍԻՍԱՅԻՆ ԲՈՐԷԱ ԿԸ ՄՊԱՌՆԱՅ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԹԻՐԱԽՆԵՐ

Հիւսիսային Քորէա երէկ սպառնացած է, թէ կրնայ աշխարհի տարածքին որեւէ տեղ ամերիկեան թիրախներ հարուածել, մինչ իր վրայ ի գործ դրուած ճնշումները թափ կը ստանային, որպէսզի ան վերջ տայ կորիզային պէնքեր ձեռք ձգելու իր ճիգերուն: Օր մը առաջ, կորիզային Ուժանիւթի Միջազգային Գործակալութիւնը այդ հարցը փոխանցած էր ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդին:

Պաշտպանութեան մարտի մեկնաբաններ կ'ըսեն, թէ Հիւսիսային Քորէա ունի հեռու հասողութեամբ «Թէյփոտնիկ - 2» տի-

պի հրթիռներ, որոնք կրնան Մ. Նահանգներու կարգ մը շրջանները հասնիլ: Չորեքշաբթի օր Մի. Այ. Էյ.ի տնօրէն ճորձ Թենըթ յայտնած է, որ Հիւս. Քորէա կրնայ արդէն իսկ կարողութիւն ունենայ ամերիկեան արեւմտեան ափը թիրախ ունենայլ կորիզային պէնքերով:

Չինաստան երէկ պաշտպանեց իր պնդումը, թէ ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդը մասնակից դարձնել Հիւս. Քորէայի տագնապին, շեշտելով, որ միակ լուծումը Ուաշինկթընի եւ Փիոնկեանկի միջեւ ուղղակի տիալովն է:

ՄԱԿի մէջ Չինաստանի դեսպան Ժանկեան պոնիւզացուցած է, թէ ճնշումներ եւ պատժա միջոցներ կրնան «աւելի եւս թափ տալ հակամարտութեան եւ հարցը աւելիով բարդացնել»:

Չինաստանի նախագահ Ճիանկ Ծեմին երէկ վերահաստատած է Չինաստանի այն կեցուածքը, թէ Պէյճինկ պորալիզմ կանգնի Քորէա-կան թերակղզին կորիզային պէնքերէ «մաքրելու» գաղափարին եւ կ'ուզէ, որ տագնապը խաղաղօրէն, բանակցութեանց մասով լուծուի:

(ԱՅՓ)

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 13 (ԱՅՓ).— Մ. Նահանգներ Հինգշաբթի գորակցութիւն արտայայտած են վրաստանի, Ռուսիոյ հետ անոր բանավէճին մէջ՝ Մոսկուայի կողմէ դէպի անջատողական Աբխազիա վերաբացուած երկաթուղին հարցով:

«Լիովին կը հասկնանք վրաստանի կառավարութեան մտահոգութիւնը Ռուսիոյ կողմէ վերջերս անուած միակողմանի քայլերուն գծով, օրինակ Սոչիէն Սոխում երկաթուղիի վերաբացումը», ըսած է արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ռիչըրտ Պաուլը:

«Մ. Նահանգներու կարծիքով ո՛չ ոք պէտք է դիմէ գործունէութեան, որոնք կը թուին Աբխազիոյ անջատողական հանգամանքը քաջալերել եւ բանակցութեանց գործընթացը աւելի դժուարացնել», աւելցուցած է ան:

Մոսկուա երկուշաբթի օր վերաբացած է դէպի Աբխազիա երկաթուղին, մարտահրաւիր ուղղելով թիֆլիսի այն գաղափարներուն, թէ այդ քայլը իր հողամասերուն դանդաղօրէն կցուել պիտի նկատէ:

Վրաստան երկուշաբթի օր ԵԱՀԿի ըսած է, թէ ունի այն մտավախութիւնը, որ Ռուսիա կը պատրաստուի անջատողական իր երկու հանրապետութիւնները Աբխազիան եւ Հարաւային Օսեթիան իրեն կցել:

ԻՍԼԱՄ ԵՒ ՀՐԵԱՅ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՆ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄՍՍՕԹ, 13 (ԱՅՓ).— Իսլամ եւ հրեայ ղեկավարներ դատապարտած են ահաբեկչութիւնը եւ կրօններու միջեւ տիալովի կոչ ուղղած Հինգշաբթի օր, Ղապախտանի մէջ կայացած խորհրդածոցովի մը ընթացքին:

Կեղրոնական ասիական պետութիւններու ղեկավարներ եւ հրեական շուրջ 70 կազմակերպութիւններ մասնակցած են Ղապախտանի մէջ ուղղուած «խաղաղութեան եւ համաձայնութեան» վերաբերեալ միօրեայ համագումարին:

արտաքին հարցերու խորհրդական Մոհամէտ Եահիա Մարուֆի ըսած է. «Քոլորս պէտք է միացնենք մեր ճիգերը ահաբեկչական ցանցերը հարուածելու եւ արգիլելու նպատակով, որ վտանգ սպառնան որեւէ երկրի կամ ամբողջ աշխարհին»:

Ղապախտանի, Խըրիթքիստանի, Տաճիկիստանի նախագահները, Աֆղանիստանի, Արաբիանիստանի եւ Թուրքիայի ներկայացուցիչներ եւ հրեայ ղեկավարներ նոյնպէս դատապարտած են կրօնի շահագործումը իբրեւ ահաբեկչութեան դիմելու պատրուակ:

Ներկայիցը որդեգրած են հաղորդագրութիւն մը, որ կրօններու, ազգերու եւ քաղաքակրթութեանց միջեւ տիալովի կոչ կ'ուղղէ, ինչպէս նաեւ խաղաղութեան եւ կայունութեան բեմի մը ստեղծումը կ'առաջարկէ:

ՓԱՆՔԻՍԻԻ ԿԻՐՃԻՆ ՄԷՋ «ՌԻՍԷՆ» ԹՈՅՆ ԱՐՏԱԴՐՈՂ ԸԱՐԺԱԿԱՆ ԳԻՏԱԸԽԱՏԱՆՈՅՆԵՐ ԶԿԱՆ

Վրացի պաշտօնատար մը երէկ հերքած է, թէ Փանքիսի կիրճին մէջ քիմիական մահացու «ռիսէն» նիւթը արտադրող շարժական գիտաշխատանցներ կան:

Տեղական վարչական կեդրոնի քաղաքապետը Չարթ Բինիսի յայտնած է, թէ նման բան մը պահելը անկարելի պիտի ըլլար:

Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարար Սերգեյ Իվանով Միւնիխի մէջ 10 օր առաջ կայացած ապահովութեան մարտի խորհրդածոցովի մը յայտնած է, թէ Փանքիսի կիրճը «միջազգային քիմիական ահաբեկչներու» մարտի եւ թէյարարներ ստանալու «հանրաժանօք վայր մըն է»:

Աւելին. ան ըսած է, որ Յունուարին Բրիտանիոյ մէջ ձեռքարկուած ենթադրեալ ահաբեկիչներ Փանքիսի մէջ մարտնչուած են: Ուտիկանութիւնը նախապէս Լոնտոնի մէջ յարկաբաժինին մէջ մահացու այդ թոյնէն գտած էր:

Միւս կողմէ, չէզնիւ անջատողականներու գծով տագնապ ստեղծուած է Ռուսիոյ եւ Լիթվանիոյ միջեւ:

Լիթվանիա, որ Մոսկուայի կողմէ կ'ամբաստանուի իր հողամասերուն վրայ չէզնիւ անջատողականներու գործունէութեան աչք գոցելու յանցանքով, երէկ քաղաքացիութիւնը կոչուեց չէզնիւ տեղեկատուութեան կեդրոնի փոխ տնօրէն Ամինաթ Սաւլայի «Լիթվանիոյ եւ Չէչենիոյ միջեւ յարաբերութիւնները պահանջու տաքադրութեամբ»:

Օր մը առաջ, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը Մոսկուայի մէջ Լիթվանիոյ դեսպանը կանչած է, պահանջելու համար, որ Վիլնիուս վերջ տայ իր հողամասերուն վրայ չէզնիւ անջատողականներու գործունէութեան:

(ԱՅՓ)

ՏՈՒՊՐՈՎՆԻՔԻ ԺԱՌԱՆ ԳՈՒԹԻՒՆԸ...

Շարունակուած 7րդ էջէն

Պատմագետներուն համաձայն, հարցը այժմ արդիւնք է քաղաքական հակամարտութեան, որուն հետեւանքը անտեսումն է:

Խրուաթիոյ կառավարութիւնը տեղական իշխանութիւնները կ'ամբաստանէ պետական պիտանէս սխալ ձեւով օգտագործելու յանցանքով: Սակայն Տուպրովնիքի քաղաքապետուին՝ Տուպրուք Սուլիան կը պնդէ, թէ քաղաքը բարար դրամ չի ստանար: Մինչ այդ Տուպրովնիքի հին քաղաքը կ'աւերուի:

«Քաղաքական բարար կամեցողութիւն չկայ արհեստավարժ վերանորոգողներ գործի լծելու համար, - կ'ըսէ արուեստի պատմաբան Կորան Վուրովիչ: - Աւելի անհեթեթ է այն իրողութիւնը, որ մեր քաղաքապետուին պիտանէական յատկացումներ օգտագործած է իր սեփական գրասենեակները վերանորոգելու համար, քան թէ՛ մեր քաղաքին ժառանգութիւնը փրկելու»:

Ղապախտանի, Խըրիթքիստանի, Տաճիկիստանի նախագահները, Աֆղանիստանի, Արաբիանիստանի եւ Թուրքիայի ներկայացուցիչներ եւ հրեայ ղեկավարներ նոյնպէս դատապարտած են կրօնի շահագործումը իբրեւ ահաբեկչութեան դիմելու պատրուակ:

ԻՐԱՔ ՄԻՋՑԱՄԱՔԱՄԱՍԱՅԻՆ...

Թիւրքիան ի պահանջեալ հարկին աւելցնել անոնց թիւը, որպէսզի ապապինման աշխատանքը խաղաղ միջոցներով իրագործուի: Ֆրանսա կը փորձէ արաբական երկիրներուն պարակցութիւնը ապահովել գերմանիա ֆրանսական նախաձեռնութեան: Այս ուղղութեամբ աշխատանք կը տարուի Արաբական Լիգայի հետ:

Գերմանիոյ, Ֆրանսայի եւ Պեղծիքայի կեցուածքը կ'ուղղուէ նաեւ Թուրքիոյ օմանդակելու ՕՌՄՆի որոշումը: ՕՌՄՆ երկուշաբթի օրուին վերջինիստեր կը կայացնէ համախոհութիւն մը գոյացնելու համար Թուրքիա ու եւ վէրնուղարկելու առաջարկին գծով: Միացեալ Նահանգներ ճնշում կը բանեցնեն, որպէսզի ՕՌՄՆ հաւանու-

րաստած է յետստանութեան հանգրուանի պատկերացումը մը Իրաքի համար: Պաշտօնատարը ըսաւ, որ պատերազմին պիտի յաջողէ Իրաքի ապառուծ, ոչ գրաւում:

● ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան հրաւիրուած է մասնակցելու Ե.Սիւրթեան արտակարգ վեհաժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ Երկուշաբթի օր, քննարկելու համար իրաքեան տագնապը:

● ՄՕՏԱԻՐՈՎՊԷՍ 80 օտար է թուրք խաղաղաբարձ Թուրքիայի Սուրիա ուղղուեցան երէկ՝ անցելու համար Իրաք, ուր որոշած են «մարդկային վահաններ» դառնալ ամերիկեան յարձակումի մը պարագային:

● ՄՏԲԻԿՍԻ քարձակուած պաշտօնատար մը յայտնեց, որ Ուաշինկթըն պատ-

րաստած է յետստանութեան հանգրուանի պատկերացումը մը Իրաքի համար: Պաշտօնատարը ըսաւ, որ պատերազմին պիտի յաջողէ Իրաքի ապառուծ, ոչ գրաւում:

● ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան հրաւիրուած է մասնակցելու Ե.Սիւրթեան արտակարգ վեհաժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ Երկուշաբթի օր, քննարկելու համար իրաքեան տագնապը:

● ՄՕՏԱԻՐՈՎՊԷՍ 80 օտար է թուրք խաղաղաբարձ Թուրքիայի Սուրիա ուղղուեցան երէկ՝ անցելու համար Իրաք, ուր որոշած են «մարդկային վահաններ» դառնալ ամերիկեան յարձակումի մը պարագային:

Վուրովիչի համաձայն, անոնք, որոնք իրենց ձայնը կը բարձրացնեն Տուպրովնիքը պահպանելու շտապ միջոցառումներու համար, կը վախնան տեղական իշխանութիւններէն: Անոնցմէ ոմանք սպառնալիքներ ստացած են անժանօթներէ:

Տուպրովնիքի Միջերկրականի ափին կարելու նշանակութիւն ունեցող ուժ դարձած է 13րդ դարուն:

Թէեւ քաղաքը ծանրօրէն վնասուած է 1667ին տեղի ունեցած երկրաշարժի մը պատճառով, սակայն յաջողած է պահպանել իր գոթական, վերածնունդի ժամանակաշրջանի եւ պարոք եկեղեցիները, վանքերը, պալատներն ու շատրուանները:

Խրուաթիոյ եկամուտի գիլաուր աղբիւրներէն մէկը պօսաշրջութիւնն է, որուն մէջ Տուպրովնիքը սպիտակ քարով կերտուած իր հռչակաւոր պատմական ճարտարապետական կոթողներով կեդրոնական դեր կը խաղայ:

Տուպրովնիքի ժողովրդականութիւնը բարձրացած է վերջին տարիներուն, երբ քաղաքին մէջ կայունութեան գինը սրաթոյն վերելք արձանագրեց եւ պահպանեց միջազգային ցանցեր տրամադրութիւն յայտնեցին հաստատուելու հոն:

Սակայն մաշումն ու աւերը կրնան ի դերել հանել Տուպրովնիքի հռչակը՝ իբրեւ պօսաշրջութեան առաջնակարգ կեդրոն, ինչպէս կ'ըսեն մասնագետներ, եւ նոյնիսկ՝ քաղաքը դուրս հանել ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի «Աշխարհի ժառանգութեան վայրերու» ցանկէն:

Թիւրքիան ի պահանջեալ հարկին աւելցնել անոնց թիւը, որպէսզի ապապինման աշխատանքը խաղաղ միջոցներով իրագործուի: Ֆրանսա կը փորձէ արաբական երկիրներուն պարակցութիւնը ապահովել գերմանիա ֆրանսական նախաձեռնութեան: Այս ուղղութեամբ աշխատանք կը տարուի Արաբական Լիգայի հետ:

Գերմանիոյ, Ֆրանսայի եւ Պեղծիքայի կեցուածքը կ'ուղղուէ նաեւ Թուրքիոյ օմանդակելու ՕՌՄՆի որոշումը: ՕՌՄՆ երկուշաբթի օրուին վերջինիստեր կը կայացնէ համախոհութիւն մը գոյացնելու համար Թուրքիա ու եւ վէրնուղարկելու առաջարկին գծով: Միացեալ Նահանգներ ճնշում կը բանեցնեն, որպէսզի ՕՌՄՆ հաւանու-

Ս. Ի. ԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԸ ԹՈՒՐԹԻՈՅ ԴԷՄ ՎՃԻՌ... Շարունակուած Ա. էջէն

Կը վերաբերի մտքի եւ խօսքի ապատութեան: Անոնք ըսած են նաեւ, որ կուսակցութեան սեփականատիրութեան իրաւունքները բռնաբարուած են՝ նկատի ունենալով, որ անոր ունեցուածքները գրաւուած են:

Սթրապուրկի մէջ կուսակցութեան մէկ փաստաբանը՝ Լորան Հինքը, թրքական պետութիւնը ամբաստանած է կուսակցութիւնը հալածելու յանցանքով:

Սակայն ատեանին մէջ Թուրքիոյ ներկայացուցիչը կուսակցութիւնը նկարագրած է իբրեւ իր գոյութեան ընթացքին «ամբողջատիրական վերաբերմունք» ցուցաբերած կուսակցութիւն մը: